

श्रीगणेशाय नमः ॥ यद्गुरुः सागरं गम्य अहंकारि विदुषा नान्यत्साति निभतां अत्यन्तं पान्ना संयुजते
 न विभिरिति न वेद न लेस का स वेदासाधितः शिवमात्मनात् १२३ दिगभवंति पञ्चगा रा विंशतिं देहं प्रदरयुः
 लोदेवता नो वेदाहं नो वल्यं तां सुकिं पृथक्कां दंशोकारा भवतु सा भवत्पादवः १ आवेद्य नायते नयः स
 नयः सुखी ह्यः श्रीशक्तिनायकः तन्नाम्भं पतं न नावेतो सा विधिर्वोदो धात्रेण नाभ्यनिमुक्तं तिनारमम
 स्वेति शेषः ॥ सन्मुमुक्षु तं देहनां स तं तं वत्तु भोगी ॥ अनेकरस्यैत्येव पते रसि मं नरी ४ दूति मकनरो
 गानमर्कितो यो नराणां विनरति कियच्छः त्वत्वेत्येव नो मकन्यमुनी देः वर्णितं रोभुवी जे स जयति य
 वसिषोः पादः पारो यो पणेत ते मृगा ककोत्त संधुये येव ते तं नापुनः अजरा परस्त्विति रत्नं त्यजते रत्नस्य
 स्वां वेद यो नेवेति साराणां मोक्षो ह्यभ्यर्कः ॥ यथा विंशति कुं तं स वेदो ह्यस्य जावे जेत ॥ अक्षुध न मरा राक्षो मरु
 रीति पादकः नंदरो नुगतः सकोपां गं द्रव्यं पापुव गुरुं संवोदिना कर्ष्य कुर्यो मृदुवेत नः सया विनिः कलेक म

स्वप्रत्यक्षे पद्याभने निरागदो नृमिच्छे न वाप्येष्टपयः को व्यज्ज । न तेषां नित्यं तर्कावृत्तिर्नामैत्रोषधादिर्के सवसि
 हो महीतो विस्त्रये शिवस्मृतः देवोपक्तः सदाभाष्टवनायागनयः स देहात्विशेषतः कुर्यात्तासवर्धिता ए
 वेत्यक्षरा मसुक्ता रसविद्यागर्भं वृत्तं शिख्यं निजगुणार्भकः स्वत्यक्तो दौष्टवेतः । निरात्यस्य मुधर्मो दवागधन
 तस्याः हारीतो मत्तगदुःपादश्चो मे देवः । हर्ता नासना भाति तथान्निशेवक्ष्य । अतः मनीको बहिरः त्वेदो
 यो मध्याह्नस्यै प्रतिमं प्रकाशः यो नानधश्चः क्षीपा गदरश्च । वज्रो यो न्यासवर्धमिच्छे । दोषहो नापदास्तत
 लदा मत्तगदुःपादश्चो मे देवः । हर्ता नासना भाति तथान्निशेवक्ष्य । अतः मनीको बहिरः त्वेदो
 न जानीयान् दवागधनं मस्मिन्तान् भुक्तः कुटकारः शिख्यो मनीको जायते । कदापि नो वातो न्यासं न करस्तव नि
 तनौ स्फत्रागवर्धो मध्वः । दौष्टवेतः नृमिच्छे न वाप्येष्टपयः को व्यज्ज । न तेषां नित्यं तर्कावृत्तिर्नामैत्रोषधादिर्के सवसि
 वाष्टादशः तापे कुट्टादेवो विनाशवर्धो नापते । मत्तु स्फोटागवर्धो नृमिच्छे न वाप्येष्टपयः को व्यज्ज । न तेषां नित्यं तर्कावृत्तिर्नामैत्रोषधादिर्के सवसि

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३५ ॥ रात्रौ रात्रौ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३५ ॥ रात्रौ रात्रौ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३५ ॥
 ननक ते वासुदेवाय नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ननक ते वासुदेवाय नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ननक ते वासुदेवाय नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ये पुनः पादं प्रक्षालयन्तु ॥ ये पुनः पादं प्रक्षालयन्तु ॥ ये पुनः पादं प्रक्षालयन्तु ॥ ये पुनः पादं प्रक्षालयन्तु ॥
 ते स्वर्गं गच्छन्ति ॥ ते स्वर्गं गच्छन्ति ॥ ते स्वर्गं गच्छन्ति ॥ ते स्वर्गं गच्छन्ति ॥
 तस्यैव नमः ॥ तस्यैव नमः ॥ तस्यैव नमः ॥ तस्यैव नमः ॥
 विमर्शयेत् ॥ विमर्शयेत् ॥ विमर्शयेत् ॥ विमर्शयेत् ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३५ ॥ रात्रौ रात्रौ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३५ ॥ रात्रौ रात्रौ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३५ ॥
 कर्मणि ॥ कर्मणि ॥ कर्मणि ॥ कर्मणि ॥
 मयि विमर्शयेत् ॥ मयि विमर्शयेत् ॥ मयि विमर्शयेत् ॥ मयि विमर्शयेत् ॥

मशोषनकथनेनामप्रथमोऽध्यायः । अथारसज्ञानमाह ॥ अजीर्णं तु अजीर्णं तु सुस्तं कृत्वा पित्तं धारयत । वेष्ट
 हासश्शरीरं मम दोहो मे देह्यति । तस्या तत्र प्रपन्नं न जातिं न मारं मदे स प्रसिष्यते पित्तं त्वेदे तस्मात्परिस्पृश चकं । स
 चरण्यं मे त्वत्कपुत्के स्थापयेत्प्रयवोत्तरं रसं सित्वा गंधनं प्यरतस्मात्पुष्पं हिरण्यं । समभोगं ततो दद्यात्तसरो वरा
 यिषुषोपयेत् । लघ्वापि मोक्षं मुद्रा ततः कुर्मो हि दुष्टा वरः । अतो वा मलेकं प्रप्य कचं नुभिर्भुङ्क्ता येन भवे मुनः पु
 न गंधं देवा देवाभिषेचः ॥ बुद्धिं तस्मात्तत्स्वसम्पदं कृत्वा ज्ञात्वा । अथ सुवर्णं ज्ञात्वा सास्वरा सः स्यात्सुदृश
 मुर्मुरं रसगोत्रं चैः सावर्ण्यं कीर्त्तितं त्रिषष्टस्ततः सिञ्चत नुः सुवर्णं मुखानं पयवोदितं सर्वे धातवः । अथ यदा विद
 यो गेनीश विचिपिते न मदे पत्तं चरेत्सुवर्णं तस्मात्तद्वत्प्रयत्नं यथा मुत्वं निदेशं शस्त्रं चरौ चरिष्ये रशतं व्यने
 युधि तं शतं शोर्देव प्रपुज्यात्तारं तं विधुः स्वर्णं वत्सर्वं त्वाहो निषेधं यथा निषेधो यत् । अनेन विधिना सत्तं व
 नुषष्टं शकोदिव ॥ द्वाविंशते वारं शतं ज्ञात्वा रसं कुरुषु ॥ इति सुवर्णो ज्ञात्वा । अथारसमारणमाह ॥ इति

रसमेत

३

भुरसतश्च सतादिगुणागधके कस्यानैरागं प्रपठेदेनेमकीनोतो मधुगतनमधुवेचरिनेके मारंघमुहाना
अयमतेभुजंगवेद्रीनीरतामदिनेपादेहेने वीरोकेरेवगम प्वासपुटस्यपुटगनाभस्मतेष्टागवीहिस्यत
सवेकमेसुपेत्तेयनः अयमक्ताः स्वताकनेतुभासितायर्तारिनेत्रये मुटिनेष्टाधम जापोसेताभस्मत्वमाशु
पात प्रसहरेदिकुकापवेभस्मयन्मधुनैवैषां कान्वातस्यगुणतव मर्भवेकक्रान्तमानयः अथरसिसिहतीका
पत्रमात्रेसंयुदेतावन्मात्रेमेधम विभिन्नेनेयोकेनप्राधान्यं वर्तिरगाध्याव नात्रितेयेदन्वास्यानाम
येनिधायेयतविहस्मेकनेवैयत्रवानुकीधः प्रारंभेन इमा मदनय र्द्विभिपयनामवेतुष्टये जायेतरसमि
हंतताहतासनिभ अनुपानेद्विष्टाकाकतिविधिभानपुताना अद्याव्यमकारः वपेयनसमांगवा
निर्मेगासमदिनः पाधितोवानुकायेत्रेभस्मप्रजायेते अ मधुसमीर्भ गंधक मरुमासिकोभृतसत्
कं गंधतुल्यविमद्योर्थादेननिगुतिरकारसंख्यायेष्टुनुतापेवकाचवृद्धाविपावयते अ मध्वः अधमममत

रस०

३

बाधं दृक्कायं उक्तेन। पदं संज्ञायतनं स्मृदादि मां कसुमापयं। अयमंतात्तमाह। एथक् संमसंमसं महेत्याया
 रं गंधं केतथा नवसो गंधमसारं। विक्वापीमंमात्रं। नेचनोर गांस मर्धिका वक्कूपं निधापव। नु रंत्वे वा खागाद्य
 णि कारत्वा मुद्रा मदापेयत्। ससिभिर्धेनका बन्धः सस्यं नु संज्ञायं वेष्टेयत्। स्मृदापा म्दस्पां व्या वृप्ति कांसेनि
 वेष्टयेत्। एतेषु सिक जातेरागतेषां तन्मनपिषक निवृष्टपवुं म्मदं नंयद मध्वं त्वार क्रमात् प्रज्वाल्युद्गदं श्याम
 रं वागीरीत स मुद्गेत्। एकाद्वित्वा य पृत्रया त मध्वं त्वं वृत्ति स्म जेत अधः प्पारमि रं रं सिक मं सुपो जेयेत्। अन्य
 सुं गंधं वक्कूपमसारं वभ्यं स ते लमं मं। पोमं के मदेयेत्। त्वं दृक्। च कृष्णानि वेशेयेत्। रुध्राद्वादश पां मं नु वा लु
 वं पत्रं गेपेत्। अयं सै गंधं वक्कूपमसारं वभ्यं स ते स मं मं पोमं व मदेयेत्। त्वं च कं वक्कूपानि वेशेयेत्। रुध्राद्
 दशां मं नु चानु कं पत्रं गेपेयेत्। स्पाध्यं त्वा ग रं तं च वक्कूपं गंधं के स जेत। अद्य स्य म्द त मं च स वेपो गोषु पो
 नयेत्। अथायमं दकमः भोगो सस्यं च प वभागां गंधं स्य भागा गंधं स्य भागा न स्यं स मं द्या गं स क रं

१। प्रमंज - भागे लोकज्ञानी गच्छतेति दिदधानः । मेरुद्वयत्वं तत्पादेके तु रीतामुने मद्योर्षादिकं कस्माच्चिन्तनीति न निषे
४ स्तात्ता वा तु कायेन गता तत्तस्यात् । तच्छब्दो व्याहृतामीश तस्य भस्म प्रेषात्संभवः । तस्मैषु निजानुयायेन रीता न
रावेत्तस्य सर्वत्र कमेवेत्येवः । अयम्व्यापकः । अत्रानेन संस्काराधुनो रीते कृतात्मका चीद्वयपुनः ।
हा अचक्षुर्गुणैरेवं कमेवाहातिरुत । यदेवेत्येवमद्वयं प्रकमच्छादयद्वादेनः । आरंभे जायेत भस्म स्वविर्वागपु
यो तेयेत । अथारसकर्मप्रकारः । तत्तत्तामधुना भावयति गुणानुसारम् । मंदयेत भग्नं नष्टावेति तैकं वाध्वमेव नः ।
ध्मो न भस्म तस्मादप्रतिभुक्तः कुर्यादन्निभः । अहामप्रकाशं विदुषां तु मतिप्रभादमतेव न्येव नो न कशः संज्ञया
तु पुनं खट्विव विरजतं संपुटं गंधयत । अतस्त्वितव तस्मात्तस्य विलम्बः । यवतिरुटादं स्त्रियास्त्वमंघं कुटुधवलं
भस्मापरिस्पृशतैः । तदुच्छिदितवत्वेन गंधां रंजयामास तत्र भुक्तैः । तेन रंजितं रंजयति । यजते रीता न ते यत
द्वे निचु वत्सरावधि विषया गामसि के मा मिकं शो मो मं गानं मं गं देकुं । इत्येवमुक्तं । वतत्कायिकम् । अथारसमर्कन

माह मेघनादवर्वाहगत्सुनेमदेकोरिने नखीपण्डितुतहातिहिगुनोवष्टपद्विहःपेवोत्रवगायेत्रस्पष्टिनेकं वगद
 वरिनाउर्ध्वलेत्रेसमाहापदहदेस्त्रिगोवेष्टयेत् ॥ अर्धेभोगेभुकेकुसुमदलोसोपानेतपेदेत् श्रीतीगंधेपुनदेयेवदि
 दीरेःसंप्रसंगं पुरेणोपेधेकःनीर्त्तमर्द्धिगोपगहःपुनः ॥ अथास्यमनःसाहस्योत्रधवासाप्रयत्नेकभूरुगंधं मरु
 भानादुनेतस्मान्मुहुरस्तेपःनवेयन ॥ सिद्धाथवात्पयःकिं ॥ दशहरगज्यापुनः १११ ॥ गामय्यकदरीपत्रतस्मापरे
 तुहायेतारसेवगंधदिदुनुसर्वेगेगवुकोत्तयेत् ॥ वरितेत्तदहंमधुर्धमर्द्धितेव्याधिनाराधनेगसभस्मर्त्ततिक्के
 मेरहाप्यमर्द्धितेकेत्तिन ॥ वरुहाभ्यामप्युजीतरास्त्रद्वेष्टनेकमृगाकजुराभोयहास्तेनोविहायघनदापते इयं
 तेसोत्तद्वेष्टेयामर्द्धितःसुतेगंधे ॥ अद्वैतवद्यनत्वेवदापःमृगहनजसु ३ ॥ नेष्टनीनिररूपेतेनोवेद्यान्यनस
 तंक ॥ सम्ययादोसमुवर्त्तनीर्त्तविष्टेःकृत्तोगंधेकोपगनश्च ॥ नव्यामगंधेःपुष्टतः ॥ केमेरानिनीवीतनामास्थित
 एगरेतापीतीकृतेरधुस्तत्वेमताएकं कंतासदस्माधितोप पुनस्ततः ॥ वदुगागंधं चर्त्तः ॥ मवीतवेहाप्यधिकमभा

रसमेत-

५

वः रसवीर्ये विपाके सुविद्यान्मते सुधा म्योसि विनोसोत्तरोदे रोगनासापकः त्यते कृष्णः कः कः दोषे व काति
देकारेव ह्येकं। वुं सुं भि का च कर्त्तृ कर्त्तृ दी का क मा वि का क का र ए के मे त शि व जै ये द स भ स कः रिते म हां वुः
म्हा न्ने शा ख्ये च वि शे स तः शा कं पौ न गो वे वा ल्क मे घ ना देः वि वि श्व के मे ध वं ना ग र सु स प घ म् ना नि भ भ ये न।
अ भ्यं ग म ल्क ना स्मि पी पे यं ए व मु खं वु ना र प यो व न मे य त्रा सा नु क्त्वा प्रि यो भ जे ते। वु षिः प्र हा व ले क तिः प्र
आ वै व व य ल्क था व दे न स र्ध ये वै ने र मे से ना वि द्यो न्तां। य स्ये र ग स्ये पो ग मे ने व स रे य ज ये त। स्ये द्यो ह रित रे ग
नो क्ते त र वा जि नं॥ ॥ रति श्रृणु णि रते वै द्या य व श ति ना थ वि दि त र म म् ज रि त त्रै र स ज्ञा र णा दि कृ प नं ना म
दि ती यो ध्या यः १ अथ उपरस भुक्ति कार गंध के वज्रगणं न्व ज्वा रे ता व के शित्वा एव रं सि रिव नु स्य च वि म
ल्ये हे म मा सि के का सी सं का न पा षा णा व दं ठा ज न हि गु लं। कं कुं शं ख भ ना गं डं का वे शि त्य जि त्ना। ए ते नु प
र सा प्रो क्ता णा ध्या द्या श्र मार ये न। त ज्ञा दो ग ध क स्यो म जि रे ण घ न प्र का रः खे त हो य प रो दे या कीं दे मा प्र स त रे जेः

राम०

५

॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ अत्र सावित्री धीतेतन्मयं ध्येतन्मयं गंधर्वतनुर्धर्मगंधकः प्रोक्तः ॥
 पीतः सितो सितः रक्तो देवमक्रियासक्तः पीतश्चेवसापत्ने त्राणादिदेवनेत्वेतः कृष्णः श्रेष्ठः सखेभः अश्वरु
 गंधं कुरुतेति कष्टं तेषां भ्रमं पित्रुक्तं कोकरोति ॥ एष सुखी येन हेतुहेतुस्मात्तु अहं विनिर्गो जनीयं आसमा
 रणं ययः सिद्धासु खं वस्त्रेण वेष्टयेत् तत्पृथगेति गंधे सिद्धास्वायेन रोधयेत् तामो निमिष्य भव्यात्तदुद्धेदेवं
 पुं नद्यः नतः श्रीरुतेतं गंधं यो गंधुषो ज्ञेयत ॥ यो धितो रसाजस्य ज्ञातुं सुरुजायहः अग्निं सैदीपनः स्वे
 छादीये वृष्टिके रात्रुक्तं अथ गंधं कौमलम् ॥ अर्कः सौरः सुरोभी रैवं खेलेषु सप्रधा गंधं कनवनीजनयि
 द्वावस्त्रिदित्येयं तदुज्ज्वलनं देवाहृतो कपोदधामदी ॥ तैलेपते रक्षाभा एतद्वासे योगे बुधो ज्ञेयत ॥ अथ
 वज्रासुराणामस्वितरं पीतकंसं चेगंधं वज्रातपः पुंस्त्वीनपुंसकं चेति रसरोजनं लभयेत ॥ हेताक
 पः तस्य रणेति गोवंता वदुः ॥ एतद्वासे समाख्यातै र्का विंदु विवज्जिताः रका विंदु स मापुक्तः वध्को भग

रागस्तेस्त्रियः स्मृतः त्रिकोणाः यत्र त्र्याः शो दी विज्ञेयोलनं पुंसकाः सर्वथा गुरुधाः श्रेयो बधकाः सवेध
 का स्त्री चतुर्पदेरसिधेयं भाजेनेस्मा अदुःसवे, विद्या भाषने मातः स्तुतिं पो गगनासन बाध्यां दो वेश्य
 ज्ञातीपो वसं त्वं मे नृण्यकः स्त्री च स्त्रीणां प्रदातव्यं दी वृते ये वयः सर्वथा सर्वे दया आ पुरुषा वत्सवत्तरोः
 पोरुं रोगं पार्श्व पीतं किं दो सदा रू मं तं ते रागा मयं गुरुत्वे वधं तव ज्ञेयगो धिते व्याघ्रिं गुरु गतं वृज्जे दो
 रायि त्रै विपा विन सस्मरे को दवे का र्ये कं भस्म विमं त्रं भवतः अम च बाष्प नै रगतं वज्जे मृदा त्रि स पुटय
 वेतः अरोरा वा त्स गुरु स रप मं त्र गार्धे दुःसत्रा बज्जी सो रा वा पि मृदा तु लि शं ते मत्वे मं वेतः अथ नृज्जे
 माशं त्रि वधं स र क र्पो मं म त्र मां टो पयु वं यतः त्रि वधं क ग रः खा वा न ज्ञे दो देः प्रय सयेत तं न गो त क आ
 सर ज्वे रु धु ग ज पुट ये वेतः एवे म स पुट जः को कु त्रि गं ध प न प्रवे अथा नृ म कारः को स पात्र म्य मे क
 स्प म्ने वे ज्ञे म का पे येतः त्रिः म स कृ त्वा स न ते व ज्ञे म व मृ ति र्भ वतः अ न च त्रिः स स ह लोः स ते ते र व र म्ने

रासेवेयेत मत्तुरोत्तावर्कणिद्रातहाववुन्निर्गसियेत॥ अन्तोवा॥ तमत्रागमिज्ञ॥ १६॥ अन्तोवे भस्मीभवति
 तभुत्तेवजेवकुत्तेतते आयेष्यथुकुत्तेनेनचेवेदेस्येदेतथा॥ गगंद्रममद्वारागवजेभस्मभवत्ये अथैवेका
 नेमागता॥ वेकोत्तवज्वरतगाध्योत्तेतद्वपमनेक॥ इममभ्युत्तेमपात्तेवज्वमानीभिषग्वरेः अथाभ्यकरो
 धनमागता॥ पित्तकेदेरेनागवज्जाभ्यववेतुर्विधं आनेवद्वोत्तेद्वोपिमाकेवेत्तेतदेव फलतोभुत्तेगकु
 र्यात्तदेदेभेकलब्धवत वजुयेवज्वरततेनदाप्रोविद्धिनेभुत्ते न॥ इद्वज्जाभ्यकात्तोव्याधिवर्धिसम्यस्य
 जित अथुद्वोत्तेरदायुर्वर्धनेमातः॥ कफः॥ अहमोद्वेपेदेवेदेद्वोत्तेरदायुर्वर्धनेमातः॥ पासेओशालिसेपुत्त
 मन्त्रवधायकेवेत्ये विगोत्तेस्वायेपजीरततेक्रिन्नेमदेयेनदेदे वेववार्हत्तेस्वायेकावज्जाकारितेवयत्ततद्वा
 ग्याभ्रमिनिप्रोत्तेमभ्रदेहस्पर्शसहये अथवावद्वोत्तेरदायुर्वर्धनेमातः॥ मदिनेगर्धनामिद्राधाम्याभ्र
 रतिरिच्येवे॥ १७॥ रसभ्रकरोशधेन धाम्याभ्रकस्पर्शोकेहोभाप्रोदेकताम्यव विष्टेतेदधमत्वापाकधीतीप्रोत्रिना

ध्वं न

१

पेवेतस्वभावशीतलेच्छीमर्वेतागेषुकोत्तयेत अन्यत्वे। ध्याय्यभ्रकं हंमर्थ अर्धक्षीरेदिनावधि सीराभावक
मत्तस्यरसंसंगस्त्वमहंयेत। वेष्टयेतभादानुरवश्चैवकाकारंते कारयेत्। कुंजराख्यपुटेपांअसप्रबोरंपुनःपुनः
तज्जोवटजटाकोथेत्तद्द्वेयपुटत्रयं न्ययंतनात्रंसंहरः सर्वयोगेषु योजयेत्। अन्यत्वे। ध्याय्यभ्रकं स माहायमुक्ता
काथेः पुटत्रयं तद्द्वयपुटत्रयं न्ययंतनात्रंसंहरः नागकक्षीतेने सर्वक्षीरेर्द्वेयपुटत्रयं यद्विने दिनेदिनमदधि
त्वाद्यर्थेवेटजटाभ्रदेवेदत्वापुटत्रयं यज्ज्वातत्रपुटत्रयानी जनेः त्रिगीहोखायुर्नीत्रपुटेहानतासे भावक
दत्तस्यैः पांच्यत्रिवारं काकि कास्तेकैः रसैः पुटत्रयं तेषु सीरादेवं पुटमुहुः दध्नगद्यनेन मधुना स्वकृपासि न पा
संहरं सर्वमेकपुटेदद्यात् अमेचं प्रतिर्भवेत्। सवेगेगरे द्यापयता येनो गकारेकं कासिनी मरदं वंघ्रशरूपे
त्त्वापयानिनां हृदिमासुः कांभुजकृष्टसंनानकारकं अत्रं च, पांचमधुरं सुवीतमापुः कांभुजनिववर्धने
वे हमात्रिदोषं त्रयोमहकुंष्टल्येपेदोहरं श्रीर्षिवर्षाक्रिमीश्च तोगांरुं तदपत्तिवपुदीपीयष्टिं विषं जेतारवायाद्य

राम०

१

१५ यत्ति शतं योऽपि तां न संभव दीर्घा पुत्रं च राजन यत्ति न मुता र्थमह तु न्यत्र भावा न्न स्या भर्त्ति रति नितरां संव
 मी न म्य ज्ञा न्न म् अत्र चे इष्टं त्रं कुं वा पो वुं ता पुत्रं च म च के वट्युगम ज्ञा म न् म भि ए त्रं सु म र्दि तं शतधा
 पुष्टि ते भस्व ज्ञा यते प द्या ग वृते निश्चि द्वि कं भवे ते तु भु र्दे हे रा सा ये न निश्चि द्वे मा रं ते यो मरु प की प हं ते न नु क
 रु ते ना शो य च त्पु त्र रा ग कं दे व के र स्य भ क मा रा ग भु ट् स्या न्ना त्र केऽस्वितः क भ्या गे र स त्वि त ते तः च र्त्ति द
 क पृथ कु र्त्ते ते भ स्मी भ त्तो न दो य क्त ता ज्ञा त्र के र ते रा ग च्छ ए म् सु त्र रा र्द के स भु ट् क्का ति दो र्ये व क्त त ते धा तु व
 धे नः इति ता त्र क स्य र्दिः अ गं त्र य त्र नो ये न भो वि ते स त्र रा र्द के भु गे वे र र्त्ते वो षि वि भु र्ध नि म न शिला क र्द
 स्त्रि ग्वा शि त्वा ति त्ता क प प्री ले त्व नो अ स्मा भ तो वे षा भ य र्हे ति का स स्मा म् रा भु भा र्त्ति म नः शि ला भु र्दिः स
 स्मा र्त्ते सि र्दि त भु र्दो र्त्ते को न ख रि ण ए व र म त्रै च्छ गो भ त्रै स मा र्त्ते स को प चेत रा ला य त्रे रा भु र्दिः स्या न्तः का
 र्ध वु यो ज ये त र्दि त र्य प र्थु र्दिः रा ला य त्रे रा म् स्वि त्रं स स्य कं प्र र्त्ते प गो म र्दि ष्वा त्त न्ने त्र वु प्र म्भ न प च्छ त्र

स्मरेऽप्योक्तो विष्णुः स मे तु त्वं त्वं स्त्री दंष्ट्रं वरुणा प्रमुक्तं त्रिधैवं पुष्टं तं भूरेवोति भ्रान्तिवर्जितं तस्य के कटसभारं क
 खापे विशदं स मुलेखे तं भेदि वक्ष्यं के रूक्षं भि विष्णुः हे रक्षितु स्य कस्तुतिः त्रैवीरस्मः त्वि त्रैमेष्ठं भूमीरे स्य वी रं भा
 तो यन राणां को रं स्तस्मि स त भूरेऽप्ये रक्षितु स्य कस्तुतिः त्रैवीरस्मः त्वि त्रैमेष्ठं भूमीरे स्य वी रं भा
 यो त्रैत्यो रं ह्य औथ वा ले पे तं म रं गं भं वेद्या व ज्ञा व अरु द्रि ना प वे तं स्मृदे मा सिकं विद्या स र्वे योगे सु यो ज्ञेय स
 रक्षितु स्य कस्तुतिः त्रैवीरस्मः त्वि त्रैमेष्ठं भूमीरे स्य वी रं भा
 संपुष्टं कला रूपा ग ज पुष्ट प वे तं सि द्धा मे भं न भू म्मा र्मा सिक स्य न शो म यः अ य व ग्ग र तु ल्यं नृमा स्त्रि के ७८ तं
 पुनः ज्ञा ये त क मे यो गं पु नृ भ स य दृष्ट मा त्रं के मा सिकं त क य भु रं मे ह र्गं भं य कु ष्ट तु त क फ पि त्र हे र व त्म योग
 वा शि र सा य न रं ति मा सिक मा र गं स क भे गं वु ना वि त्रं का मो र्मा न मे तं भं व त का शि स शी त तं त्रि भं सि
 जे न रं क ता पं ह पि ज्ञा य म्मा र श म नं म्म व रं ह्ना का रं के र नि का सी म म्म रं ह्ना त व र्णा नि त था भा से सो भं जे न र

संसिपेत् अथवावगुत्तोत्तर्द्धनसमैव भावयता तदेवं दीप्तिकां वेत्ति संपादयेत्सुधी कांतपाकारो
 कं मुद्गरसर्पकं भवेत् तर्द्धनिकांतपावाणमुद्दि पीताभाप्रपिताष्टदीर्घे देतावराटिका साधे निष्कंभराश्रेष्ठा
 निष्काभातसेमख्यमा पादोनिस्रभागावकां निष्ठापरिकां त्रिताः रसवेद्यो विनि हिंसासावराटो वसेत्तका व
 राटो कोत्ति के सिन्ध्यामा सुदिमावामुपात परिणामादि भूत्ये सिद्धराणी भूय नासिनी कट्वा दीपनीये
 व्योने आवातवफायता संसृज्जालो मन्त्रा विरद्वेषु शस्यते इति वराटके मुद्दिः मेषी भोरराटो रदमन्त्रे र्गे
 अभिविते ससवाण्यपेत्त्रे न मुद्दिमापांति र्निष्प्रेते तीक्ष्णो अर्द्धगुत्तद्वेद्यारसंगंधकं संभवे मरुकुष्ठरत्नं
 वं मेषे भागि वधे न इति रदमुद्दि गोः प्ले स्त्रिफलाभ्यं गृध्रेः पिच्छं शिलां त्रिजुं दि नैके लोहे जपोत्रे मुद्दिमा पा
 मं संशयं शिलां त्रिजुं भवेत् त्रिजुं कट्वा सवरासावनं सुयशा घोरा र्द्धं सिद्धं निवस्ति ह त्रिजुं यत्नं रत्निकां त्यजति
 मुद्दिः सोऽर्द्धं रं वं तां गं वं कं कुष्ठं र्द्धं र्द्धं तथा एते वराट रत्नं दशाधा भव पुटी व र्द्धं त्रिताः इति उपरसमुद्दिः स

संज्ञ-
१०

ताद्यन्त्रिकादीनि सर्वलोहगतानि च । अर्थाभिव्यक्त्या ध्या निव्यासत्वात् कथं वा यत्राप्यसंभोगास्तिरस्येतत्स
 त्वेषो धनं कर्तुं च तद्गुणाधिक्यमाद्रुससत्त्वमभोग्यमिना दन्ति सत्त्वपातनेन अथ माणि संशोधनमारता माह भेदे
 तयम्येन माणिमज्ञाय सा मोक्षिकं तथा विदुर्मेश्वरवर्गे तत्तास्त्वैगोदुग्धतत्तथा पुष्यरागेषु सधानैकुलस्य
 काथं संपुनैः तद्गुणैः तत्त्वैर्द्वे ज्ञेनान्यनीतीरे सनवे रोदनाभिश्च गोमेदे वै त्वैत्रिफरगारसैः रतिमणिगोधने स
 तु वद्वै संपिष्टे शिलागंधकांतालकैः वज्रवनामारत्नाभिमये भस्मपुटैः त्वेते मुक्तविदमव ज्ञेद्रैर्यस्मिन् कादि
 कं प्रतिगच्छन्तीति कर्त्तव्यं यत्स्वार्थं तत्तत्पापान् रक्षी विषाणं हृदि ति श्री यणितैवेव नाथ
 सुतशालिका यदिविहिति स मज्ञौ ते त्रे उपरसंशोधनमारता सत्त्वपातनमणिमारता कथं न नाम न नीयो ध्या
 यः ३ अथ विषयसंज्ञा अष्टादश विधेषां विषयत्वं रज्जुबुधैः कालकुट्टमप्येव विदुर्कं शाक्तुर्कं तथा
 गान्धुकं वत्सनागवंशं च नाभं संमंगलं अंगीमं कं टकं पुलकं देवं पुष्करं शक्ती ह्यिदं हंतं च के विषयान्ता

राम
१०

ह्योदपे यन्नेरसंवे कटिर्नभिः श्रोत्रनसमम्भं कंठोनिभं समाख्यातं कालकंठमहाविषं मयराखं प्रयत्नं भवि
 मानविंशुं कंठस्थं बालुकं बालुकाकारं वल्गनाभं वपाणुरं वत्सनाभं शोखिभं सुभ्रवर्णं सुमंगलं सुनगुरं
 निविदुं गणकोरं चण्डगकं, मकंदकं पिबर्णोभं कंदं मंभं मुत्तकं मुत्तकाकारं शौतेवीते वकंदं मं पुष्प
 रं पुष्पं गकारं शिखीं शरिणीं शिखीं शिखीं प्रभः शरिद्रकं होरिद्रां भं होरिद्रं स्पृते वं काकोरं वं चैर्जीत
 वर्णं हल्यां ले काह्यराः पांशुरं तत्र शत्रिं रक्तवर्णं कं वैश्यं पीतप्रभः श्रद्धः कम्पां भं निद्रिं तं स्पृजं। वा ह्युत्तरी
 येनेते गोक्षत्रियो विषमशोणं वैश्येण व्याधिषु सर्वेषु संपेदेष्टा सुभ्रद्रकं दंति विषलसं गं विषलसं रोगोक्तं
 मयसेवां प्रवश्यं गुरुमीषवसेतुवर्षी सुव नरापयेन वतुर्मासे हरेद्रागा कुटुलनीदिकानपि मयमेमा
 र्धं पीमात्रे हिती पसाधे पदं नतीये सधे पदं नतीये वधुं येते पदे परि वसेतथा वष्टवसप्तमे वपि कं
 मरे व्यादिबर्धयेत सप्तसधे पसाधे मयं मसं कं नयेत। कम हास्यातथाने यद्दितीये ससके विष पवमां न

संज्ञ
११

विषदेयेत्तीपसप्तकेऽममातः श्याहामावदातयेचनेयसप्तके तथा पचमं प्रसत्त्वस्यांगे चामात्र
कुष्टगान् असीति वैस्पवर्षाभावात्त्वर्षाभावात्त्वर्षाभावात्त्वर्षाभावात्त्वर्षाभावात्त्वर्षाभावात्
बुधजनिर्गोहताशिनिः शोरासिनिप्रयुक्तचरसापनरेतनेर ब्रह्म वेपमधो न हि विषकस्य तदावरेत प
थेः स्वस्पमानाभत्वात्तदासिदुर्नेसशयः रीतिवचसवेन मात्राधिक्यपदामर्षेः प्रमादाभूत्सोविं
अक्षोवगास्तदेवैव ज्ञापयेत्तस्योद्देहः नः भ्रमस्तत् प्रथमेवेगः दूतीयेवपथुर्भवेत्तदोद्देहमेतत्तीयस्यास्य
तुल्यचतनेभविष्यन्नेपं वंमेवेगेवैष्टिककलताभवेत्तत्तदासप्तमं षष्ठगमराणां चाष्टमं प्रबं विषदेगात्रिति
त्वामं चैत्रैर्विनाशयेत्तत्साधकानोद्देहतापीयसदाशिवमुत्तादुते सर्वविधविनाशार्थेनोद्देहनेन त्रिसुत्रमे
ॐ नोमभगवत्तैत्रीयोत्तादुहर्षे २२ पटः २२ शरा २२ वध २२ न २२ त्वा २२ ह २२ भा २२ सर २२ रा २२ त्की २२ ह्री २२ भगव
ति श्रीयोत्ताप ३ संसप्तसावशरसः षट्पदवः तपे ह्री ३ वरविहंगमभानुषवागश्चैव मवदशावार २ उः टः

राप०

११

साहः विद्येष्टा स्वतिमोत्ररानस्योते गुथकार्यः सप्त जेतनेतोयेन प्रोक्ष्य कालको हिते। उन्निष्ठेति स
 वेगेराशि स्वावंधनकारयेत्। त्रिमं विनेन शस्त्रे नरेदुर्भिक्षायेद्यदि देहात् शरीरेपि विविधकुठनेस्त्री
 र पिबेदृष्ट्वा यदा मंत्रीमंत्रमावर्त्तयेत् सकृत्तापानि विविधतां दृष्ट्वा अग्निं भारतानि च अष्टनफीतार
 ते विविधं गते वंधनकर्त्तव्यं स कलविषदोष समनी विस्त्रि कां सुरभिजिह्वा च तुल्यनेटं कर्त्तौ नैव प्रि
 यमेष्टेष रारादिषु अग्निमात्रं यदा मुक्तं तदा मृत्कं रोपि वेत्ता न दातव्यं न भोक्तव्यं विषवादेकं दातुं न आ
 चार्यं न भोक्तव्यं शिष्यप्रत्ययकारकं अष्टविधे रोगधनमाह तदुक्तोपेन पयसि सित आहूयोन शिष्य
 ते आम्हैर्विविधं द्यातये रोगैर्वा विशारदः रनि श्रीपदि नैवेद्यनाथमुन शालिनाथ विरचिते रसमनु
 ते ते त्रैविषभस्स रानिघ्नं सेदा विषपरिदूरकं यन्नाम च नुर्ध्वी धापः ४ अथाष्टधनुर्मथनमारता
 माह हेमादि तारा किं सु तं शापनमारता यत्ता वरयेत्प्रत्यपमोक्तो यथापुन मुखोस्त्रिस्मिते तैलेन कृगदी

मन्त्रेकोलस्येकोजिकेतथा तस्यातस्मानिनिषेवेनदोवेषुसप्तधा स्वर्गोदितोहयत्राणिमुद्रिणायाति
 निश्चिते अथएथकष्टयकशोधनमारतामार्ह्यमिक्तमातुलुगाम्नेपवेवासाभावितःसभस्मस्त्र
 योहैमशोधयेमुद्राकनःशितैरसशोधनं मुद्रुसनेनिषेहमखन्नेकतवेगतक ऊर्ध्वोर्ध्वगंधकंदला
 सर्वतुल्यनिरुद्वरे त्रिगणद्वेनोपनेहवःपुटाश्चैववतुदेशःनिरुस्यजापेनभस्मगंधंदेवपुनःपुनःअ
 म्पञ्चैकलाकंदकेवर्धेनिस्वर्गोपत्राणिनापयेत्तुंगंनुभस्मसत्तेनमपतेतदशभिःपुटेःअथप्र
 कारमारु रसस्यभस्मनावयसैश्चोदयपेपुल्लिहिगृहलसिंहशिलासाप्येनमेलेयेत।सेम
 धेकाचनद्रोवेदिनेहलायगतकनेभारुस्यतेलेधुत्वाभस्मनापूरयेदं अथेमजातेयेनगा
 द्रिनिशस्वांगरीतेले उधुत्वासावशंबवेत्युनहिनपुटत्रं५ अनेनविधिनास्वर्गेनरुस्यजायते
 सृज्ज एतद्रसायनवरुमहंअर्शतेतस्यामृह अथव गतिनस्यसुवर्गस्येषोऽशोशेनशोसेकं यो

ज्वित्वा समुद्धृतं निर्वनीरेण मूर्धयेत । तत्तृणात्सर्वं संघं च रोरुद्यादुधोपरि सहा वसं पुटधृतपु
 टहिंशदुलीपलैः एवं मुनिमुदेहं मनोस्थाने लभते मुनः कया मतिरहमधुरसुवर्णगुरुते खणं तद्वारसा
 मने वलं वसुखकां सिद्धं चिः आपुर्मधावयत्येयं चाविष्मद्विस्मृतिमंदं एवोन्मादगराजो नोश
 मने परमुद्यते रतिपुर्वर्णमारणं भोगेन शारो जेन दावने भुवनारंके इति शोधने नाप्यंत्रवे तु भोगे
 भोगे कं भुदुत्तलकं मर्द्यं तवीरजे द्वौ वेत्ता लपत्राणि स्नेषयेत् हधा त्रिभिः पुटेः बाध्यं च विंशद्भुना पलेः
 मयेत नात्र संदेहो गंधं देयं पुनः अन्यच्च विधाय पिष्टी मत्तेन जनेन स्नायेत येन नाले गंधसंमपश्चा
 न्मर्दयेद्भिद्रुजदेवः छिरे स्नेहे भवेद्भस्मयोऽस्य वरसादिषु शीने कषापे मधुरममृतवातप्रकोपजित् दीप
 ने बलकृतस्त्रिगंधगुहाजीरुविनाशनं आशुष्यं दीर्घरागघोरजने लेखने सरे इति ठसमारणं न वि
 वे विषमि स्यादुत्साग्रं तु विषमुच्यते । एको दोषो विषताम्रे नष्टो दाषापकीर्तिताः धर्मो मष्टो विदाहम्

स्वदेहेन वा तयोः अरुविभिन्नं तावदन्तेरावाविद्यो यमा तस्याहमुं सग्राख्येतां त्रोगप्रशांतेयं स
 धेवेतेज्जिग्धं न ता अयत्रे विलेपयेता अत्रो संनाप्य निर्गरी ससिक्कं च सतथा लुत्तिकं खरसे अवेमुत्वं
 भुद्धिर्भविष्यति अन्यच्च गोमूत्रेण मद्यं ता अत्रे खराग्रिना मुद्यते नात्र सेंदेहा मारुतं चाप्ययो यने
 रूतिता अशोधनं सतं पक्वद्विधा गोधेयां मक-पां वि मदेयेता ह्योक्तयेता च पत्रे (आत्म्या गर्भ निराधयेत स
 पक्वत्रिलवरो सार्धपाखं भस्मनिधारयत वतेर्भावे परेतवु-स्त्रां ऐं अष्टसोमपे इत्येयुनः पुनः ऐं ऐं स्त्रो ग
 गौं स्त्रिं विक्ते येत मृषते नान स देहः सर्वे योग्यो नयेत अद्या न्यकार माहृत्तुं यो संनस्ते न ना
 अपत्राणि लेपयेत अन्तपि छंदिगुणिना तस्मर्धो दापयेद्वि-वो गिरि का कत्क गर्भभारो यो पयवेर
 ८ पस्मी भन्तेता म्रयत्रं सर्वे ते गधुयोः नयेत अया म्रमतेः त्रवीर स स्वपिष्टं रसंगंध कं जपिते मुत्वं
 पत्रेशरा रस्ये त्रिपुटे द्यो त्रिपे वता तां त्रुती भूगाल मधुं कथापरीत तत्सेर कर्कपितभघे पातदुसुष्ट

वरसापने नाशयेत्प्रत्यमंशोसि हंभमिदासनिपथा रतिताम्रमातागजरीतिस्तथाघोषताम्रवन्मारेषु
 तथैक ताम्रवलोधनेतेषाताम्रवत्तराकारकं रतिगजरीतेकास्यमाता नागवैशोवगत्विताविदुधमि
 वेवेषत् त्रिवारंभुविमापाति सकिंद्रेहरांकोतेर रतिनागवेगसाधने त्रिभिःकुम्भपुटेनांगादासारस्वदिम
 दिनःसशिलोभस्मतोमोतितद्वजः स्ववेमेरजिते अथान्यप्रकारेभ्यः भभुजेगमगतिर्विष्टापात्रविले
 पेपत्तत्तत्रंमिदुत नागवासापांमार्गसंभव सारोर्विष्टप्रंघमेवेनेष्टांशगुर्नक्तः प्रहोपावेयत्तुष्टाशासा
 दायोवर्षदिनं ततउधनत चैर्गोवासानोरीवमदेयेत पुटमुनः समुद्रेत्येतेनवर्षमिदेयेत। एवंसपुटेनागः
 सिंहरंजापेनम्रंवे तारस्योजेनांगावानयितकृत्तापरः यदरंगाकुष्टगुल्मर्सी त्रस्राशावविषापरः रीतनाग
 मारगा आभीरंजापेनम्रंवे यदा सोदावेवदुर्गिरंकोतेर अथामार्गचतुर्गोनेमत्येयेततः स्पृशानुयात्पार
 दायोशनेरेवप्रवात्येत एकभृस्पृशमापातितावेत्येवमपदेवत। ततएकीकृतंम्रंवेभवेदगावर्षमना नने

संमंज

१४

न न सगं वरागं धं ये देतो भवकु पश्चात्तो ब्राह्मिना पकुं तंगो भस्म भवे कुं ३ अध्यास्य पकारमाः वेगं समा
लम के स्पि पिष्टा दुभे न ते पुटन भुक्ता स्वस्व भवे कुं ४ सप्तधा भस्म गोचरे तत्वे गोस्तिक्त सोरु संके विवात म
कोपेन रिमं श्रुत्वा मये ध्रुवम मिमं प्रगास न ईतं वेग मासं ५ चिद्रुनाष्टगुणतो यं त्रिषु नापो रकाय ले ते क्त्वा
ये पाद रोषे तु नो हस्वयत्न योऽश कृत्वा पत्रां ता न प्रा नि न मन्वो निधे ये यत्न ६ वे विस्मये तं दोषो गिरि ज्ञो को ह
संभवः ७ ते लो ह्नु दिः अमुं ह न म्पत्ते यं आ नु ही निरुज्ज ८ यो ह त्वा पाद स्व पात ये न म्पत्ते भुं दू व मा रये न म
प्र दाय ९ अव क्त्वा ये न लो ह्नु स्त म प्र वी ण न कि भा वये त्नी ब्रा ते प न मं भुं धं म स धी क न्य को कु ना त्रिषु ना पाः क
द्योपे त्रि को र्प मि भा वये त् पुट त ग ज पुट नै वी त्रि वोः यं मि भा वये त् १ स्त्रुं त व तः कृत्वा यो ज ये त् न ग धं कं का
मा नी र रां सं म र्घे तो ह्नु पात्र व वित्ते प न ईतं नो ह्नु दि र न्य मं नो त र त न्नु ह्नु म्पत्त रा त्र म्प भा गो भा ग दू ये तः
दू योः सं मं मा र वृत्तं न र्दये त् क न्या कां कु ना दाम हं प ते तो गो लं म्पत्तये त्र ष्वा भ जे न श्री को दो रं जे १० ये त्र रु द्वा या

राम०

१४

मदुपभवेत् । त्रिदं नो ध्यायन्नाश्वत्थं तस्मादेष हरे । त्रस्तव स्त्रिगन्त्रि तनी रैतरति हे सवत । तीत्येगमुंको
तेतो हे भित्तं ज्ञायते मृतं त्रिफला मधु मयु तं सतं सिखायापने ३० अमृता भूवाप स्वाहा । इति त्र्याहमर्दन
मंत्रः ३० अमृता भूवाप फट् । इति त्र्याहमर्दन मंत्रः ३० नमश्चाहव ज्येष्ठायाये महायज्ञेनाधिपतये मुह २ म
हाविद्या विदफाप स्वाहा । इति त्र्याहमर्दन मंत्रः ३० अमृता भूवाप स्वाहा । इति त्र्याहमर्दन मंत्रः ३० नमश्चाहव ज्ये
ष्ठायाये महायज्ञेनाधिपतये मुह २ महाविद्या भूवाप स्वाहा । इति त्रिद्विदानं मंत्रः ३० अमृता भूवाप स्वाहा । इति त्रिद्विद्या
मिस्वाहा । इति भूवाप मंत्रः ३० अथाश्वत्थं फट् । इति त्रिद्विदानं मंत्रः ३० अमृता भूवाप स्वाहा । इति त्रिद्विद्या
ध्यायामपुन्यमचेतमुदत पुष्टं वै त्र्याहमर्दन मंत्रः ३० अमृता भूवाप स्वाहा । इति त्रिद्विद्या मंत्रः ३० नमश्चाहव ज्ये
ष्ठायाये महायज्ञेनाधिपतये मुह २ महाविद्या भूवाप स्वाहा । इति त्रिद्विद्या मंत्रः ३० अमृता भूवाप स्वाहा । इति त्रिद्विद्या
तः शालेश्वराय नमः । इति त्रिद्विद्या मंत्रः ३० अमृता भूवाप स्वाहा । इति त्रिद्विद्या मंत्रः ३० नमश्चाहव ज्येष्ठायाये महायज्ञेनाधिपतये मुह २

मं ज-

११

अभ्यन्तकांतराभाह निरुक्तस्य मज्ञापोखद्वेति प्राप्तगतं यं धायेत्कोस्य पात्रादिनेकेन स्फुटत्वेन लेपयुनेः
पुनः कुर्पीतदिनोतेतत्त्वपर्वपत्त्रिफलाकाशसंपूर्णैरित्तेनेकेन न्यतभवेत्तच्छ्रम्यकारमाह त्वाहपञ्चमती
वत्तममसकृत्काये सियेनेफले चैर्लभतमकोभवेत्त्रिफलेत्तकायपञ्चतंगानेन मत्स्यास्तीत्रिफलासि
नपुटेपद्यावत्त्रिरुस्यभवेत्सम्प्रायसमधुत्पुतमप्रादितमिदूभवंदायसं मवेमेवमन्तेलोहेभ्यातन्वमन्त्र
पर्वके यद्येवस्पात्रिस्त्यावेमेद्यदापितम्भवेत्तमकाशतामाह गंधकनाम्पुतेनोहेतुं त्मवित्त्रिविमदेवेत
दिनेकेभ्यकाशवेरुधागतपुटयेवेत्तस्येवमेवत्ताहानोकेन व्यापानेन स्थिते मत्स्यापः शोथस्यना
शः कुष्टपाण्डुमेहनत वयस्यगुरुबहुष्यसरमेदोगशूषह आयुप्रदवीर्यवत्तनेतः कामप्रदेव
त्यमरोवकेव आयुः प्रदातावत्वीर्यकर्मोदोगस्यहजोमदनस्य कर्त्ता आवः समानेनोहेकिं
विरमदस्वापनेष्वेष्टनेरहिष्वाताः शित्तोहमात्तं कष्यात्तुतिनेतेलेव मावात्रोत्तिकान

राम०
१५

या मयंसस्मर संवैवत्यतेऽत्रोदस्यसेव कःपेपुताफारिनेमुतेनेगुताभुतादिकिदके तस्यास्तेवेत्रमगंड
 रोगांशोत्सेप्रपोजेयेत शक्तोत्पमुत्रमेकिरेमश्वेवासांतवधिकं अधमषष्टिवाधापतातोहीनविषोपने
 अथ मरादकराण दग्धाश्वकोष्टेमेलेप्रायसंनंगमत्रनिवायनसप्तनाएन विवर्ण्योदमधुनाचिराण
 कुभाद्वेपयागुदेनिहेति किदादृशगोमुरादम्परांनोश्मगताधिक नोक्षणाऽश्वगुताकोतभक्षणा
 कुरुतेगुतान॥१॥दीप्तश्रीपार तेवेद्यनाप्यषुअशालिनाथविरविमस्मजोतेत्रमुवराणिदक्षानेराधनमा
 रताकयनेनामयवेमोधापः ५ क्षीणेष्वेवत्यतेदेवपीतकासेचनेर्भुजं वेदधन्वेनरिसुनिनानागदनिद
 दने यथागुरुमुखातश्चत्वात्मानुभूतक्तपोरसःसरसःप्राच्यतेष्वत्रव्याधिनानेहेनेवमुक्तेकरस
 वेद्यंचत्वाभिप्रेजावकीर्तिते तृणाकाष्टेयधोवेद्यःकोऽभेनकपर्दिका यस्यरागस्मयोपागस्तेनेवस
 ह्योजेयत तत्रोद्योगसमापुजेभिषक्तनमेषाजयेतपात्राधिकेनसेरतारसर्वावषमोषध व्याधिद

न्येयकोष्ठं वहीस्पमात्रोपेयते । सवज्जरे स तारे नागेलोहं वताम्रकं तुल्यामभिरिवो ज्यमुक्तालासिकविद्रु-
मं शालवतुल्यमुत्प्लासमस्तोहं विभक्तं द्वेः मर्दयित्वा विवर्णयते नरोचरदिकं टंकं तारविद्रुगंधं नपिष्टुम-
षामत्यपेतामृष्टातोदने निरुध्याय सम्यगा जपुं द्युवतः । आदाय बर्णयन्ते वे निम्ने द्यासत भावना आ-
द्रुकस्पद्रुर्वः सतीचिद्रुकेत्येकं विशानि । द्वेर्भात्यतः शोष्येदये गृजावतुष्टयं । अयोगनिर्हारा साध्या ।
साध्यामशमय योजय सिष्यः । भोद्रेः सद्यं ते मीरिवस्पवा । बहो गार्ष्टुके को मे ज्ञे रत्नां सितिलाके पादनी-
रलो गभीरं यथा गवो हं निपो ज्ञेयत ईति । तत्तर्ज्ज्वपोदनीस । सः । इत्यनेन संप्रेक्ष्य मोक्षं कर्तुं गंगां भवेत् । गंधकं बस-
मं स्तेनो स पादं त्रिंशत्कलाः । सर्वे न तं गालकं कालाकोजि के नावगो वं यतः । भागोद्वेगता शरीरं पेषेत् । प्रामचतुष्टय-
मगा कस्ये को ज्ञेया तज्जरेगनि । इत्यनेन रसमप्यभस्म नो हूय भस्मोक्तं स प्रयाजयत् । गुता वतुष्टयं वास्य मोक्षे भ-
श्चर्यं भूय कीपिष्यतीदृशं कैतोपि मधु नावेरेयदुधः पथ्य मृदु मो स न प्रायेनाममयो ज्ञेयता दध्या ज्ञेयत

कवाभीरवाज्ञे प्रपञ्चयेत् अत्रैवेत्ये तपकेऽश्रुनातिशारेऽहं गकेऽपवा ज्ञाजीसमरिदेः स्तुते स्मृतेऽथ राहिभि-
 द्युताकवित्वेतेनानिकारेवेत्येवनेयेत त्विपेचोपिहरेत्संसाकोपेचोपिपरेत्सेजेतावद्वीनेवरि कानामात
 न्मन्त्रकाथयेत्सत् तत्कायपापपुत्रोत्तीकद्वयसमन्विते त्रिभूतौकासमाख्यातोतन्मन्त्रकाथयेत्सत्
 कद्वयसमापुञ्जनावयेत्कामणात्रये र्षद्विगुसमापुञ्जकाकिनी मूत्रमवव भक्षयेत्सवभा मेषुसर्वेवात्रप्र
 शानये मर्कटीपत्रचूर्णस्पगटिकापभुनाकृता क्षारेयत्सत्तनेव के कसविष्टभनासिनी कागमोसेपयः कागका
 गसर्पिः सनागंढागोपसेवासयनेकागमध्येतुयश्मनत्र मुकापत्वेवेत्युमापत्तापत्वेतुतीवने अजोरिठावा
 त्ताक्षेत्तथस्त्रिगामतोरेतसी ॥ इति मृगाकरसः पत्ररूपद्विगुस्यत्वेपादगंधयोः पाषाणिकाकस्येतत्
 ज्ञेयीरधिर्द्विमहयेत् पुण्ड्रानाकेशवज्राभ्यामेकनाथोपे मुत्रमु हतेन छुरक्तपित्तममानो गश्वयेन
 येन वृष्टिवीर्यममादोतः कौत्विनाथपरापुनः कौत्सित्योकेवशदेशान्तरांगंरुमुत्ताहृता न इति लोक

संज्ञा

9

नायकोटलारसः रससम्भस्मनोरमपादो न प्रकृत्ययेत ॥ दुर्गागोपकं कटला मयेत् ॥ धृत्वा वना ॥ वारकांश्च
संशयो टकरो न तत् ॥ दिवभातं चूर्णप्रतिम अयासि सारधीयनेन वमल मये गोर्वायि नापेटने गतिदिनो तं च
नो मये ॥ खभागीतं समुद्यत्य वर्णापिलार्थि विमसेन ॥ मोतो कश्चरो नापापुष्टिनीर्य दिवर्धनः ॥ गुंजा वतुं ये वा
स्वपिण्य लोमधुसंयुते ॥ सादयेत्स रयाभस्मा नो कंशा सर्वकारिनि ॥ अंगकपः ॥ ग्रिमो घेव कार्पाप ॥ अवाप्त
ये ॥ मने चैष्टु न संयुक्तेः ॥ प्रदातव्या दिवत्रं ॥ येन गोवर्जयेन च्छमां जं वदधिभाजयेत ॥ एकविंशतदिनं यावत्तम
शिवे सद्युतं विधेत् ॥ वंष्टपुंसां च ॥ वतं सपे शयीतो ज्ञानपादपः ॥ यं भुङ्क्षा विषमा न लेष्टु पुरु ज्ञावाया अये कृष्टि
नो येषां दुस्वहता स्मरुर्वतनरायेष्टो धिरोर्भुजः ॥ पतेति विवंधे ज्वरे भ्रममंदरा न्मा देः ॥ प्रमादे गतस्तसर्वविगत
मयामपहरः ॥ सुः पाटनीसि वया ॥ इति तो कंश्चर्यो धीरासः ॥ रसभस्मत्रया भागा भागे कहे भस्म के ॥ मन्तना भस्म
भाजैकं शिलागंधकनालेकं ॥ मतिभागद्वयमुदुमे कीक म विस्त्रोयत ॥ वरां ही श्रेये ज न अजा श्री रं गो ये घयेत

1000

पिष्टोते न मुंखं रुक्माम्भृगोरतात्रोरोधंयतः तन्नागजमुष्टपत्तावृत्तोयेत्सागशीतं त्वरसागजाम्भृको
 पंचनेर्गजाभयापहः दशभिः पिष्यतीक्ष्णैरेर्मोवेकोनदिशतिः सद्यैरेपेयमप्यवातप्रैरव्योभवेभ्ये
 रतिराजमगाकारसः मुदूस्तेसमेगंधंष्टतेस्वर्णाधताम्रवैः प्रत्येकं सतनुः सांसेस्तोध्रम तत्तोहंक लो
 हाधंष्टतेवैजांतमर्देयेतंभगनदेवैः पर्येतामनसाद्योवर्णिताभावयतएयक शिश्रुवासकनिर्गारिववासा
 माप्रिभंगजेः शुद्धासुर्गजोप्यमाकांमनिश्चयैति तित्तैकं कयाइवैः श्रुसभावेप्रतिद्रोवैस्त्रिधात्रिधा रु
 ध्वातसुष्टेपांचभयंरणासमुदरेताततानवज्वरेदद्यान्माघमोत्रसस्यतु रुक्माधामाकसेमिभ्रमुहूतो
 टिज्जरोरुतः अयंरत्ननिर्गोनोमरंसापोगस्यगोहकः इतिरत्ननिर्गोरसः नृलोशवर्गोयेनवस्वेषिष्यती
 हिं गत्सिर्विंघ दिगुजोमभुनोदंयावातज्वरमनुतेयः॥ इतिहिं गुल्लस्मोरसः पारंदसकं तातं नृस्पकं गंधं
 कं तां सर्वमेतत्समं सुहृकारेवैत्याइवैदिन मदेयेतेनकुत्कनताप्रपात्रोदंरदियेन अंगः साधंयमात्रे

५३ मेने
१८

तातेपचेत्सिक्तताहं प येचेयामत्स्यं यस्य वज्रीहयस्य स्पष्टतः तज्जमुशीतेत्येताम्रयाञ्चोदरातभिषेकसी
 तंमंतीरसाजामचोयेन्मरिचेः समं मोषेकं पंगोखरोरनभस्येओशपञ्चरमन्निदिर्नविषं वतीओमेकद्वित्रि
 चतुर्थेकं इतिशीतंमंतीरसः सत्तंकेकं रागं धंमुदेचोरोसमसमे सत्तादिगुलदातयेओफालेनुषवर्द्धितं
 संधंवेमरिबंचिंचात्वाभस्यः शर्कराणि वामेमेकं सत्तंनेत्यस्यात्तं जेवीरेमंदेयेदिने दिग्ज्ञानसतोये
 नवान्द्र्येष्वज्वरपहं रसः शीतोर्गकानामशीतज्वरहरः इतिशीतोर्गसः ओमेकं रसगतस्यभाज
 स्पर्धनमासिकं भागद्वयेष्टितायाश्चगंधकस्य त्रयोमताः तालमष्टादशानभागानसुत्यस्यातभागपच
 के भज्जातकत्रयोमागामवेमेकत्रचोयेत वज्रीक्षीरल्युतेह्मत्ताष्टमं तस्य यमाजेने विधापसदृष्टोमुदा
 पचेधामबनुष्टय लीगशीतलमुदेसखः त्रयेत्सुदंष्टपुनः गुजावनुष्टमं वास्यपंगोखरोरनेरापयेत ज्वर
 राजः प्रसिद्धोपमष्टज्वरनिवारणः प्रातः कालेप्रशस्ताप पंच्यतेकोदनेनिहेतभागानानुस्यस्युक्तेचाने

राम०
१८

नृथे कविगणः इति त्वरा जरासः सारिगुणगंधावतपात्वे माई त्रिभिः देती काये न संमर्धसो ज्ञ
रहः परः श्रीद्रकस्य रसेन गणदापयेद्रोने कांसम नवज्वरमहाघोनाशयेद्याममात्रकं शकं एतदधिभ
क्तवपण्ये देये प्रयत्नतः शीततोषणिवेच्छानुरभुमुद्रासाहितः शीतभजीरसा नामसवेज्वरकुक्षीत
कः इति शीतभजीरसः सन्नेगंधविघ्नमुल्लेखं त्रिवीजत्रिभिः संमं चनेत्तो द्विगुणं भाषं देली गुं जोइयो
न्निजे जं वोर कस्य मज्ञाभिगर्द्रकस्पद्रुवेयेते। मद्रा ज्वरां कुशानामअष्टा ज्वरनिहेतनः एकान्हिके
घ्राहिके च आहिके च चतुर्थे के विषमवात्रिदोषोप्यं ज्ञं इति नाशं मघः व्यापा मं वमवाये वस्तान
चेक्रमनानि व न्तरमुक्तो न संदेतयाव औबतरानभवेन इति महाज्वरे कुक्षीरसः मुद्रसते तथाग
धमताभ्रविषयं सेपेता संमंतन्म र्पि क्ता तमजीनी रोअरे वक्षः पूरयत्कपिकोने न मुद्रयेत्वाथ शेष
येत। सप्तभिः सप्तिका वस्त्रे वीष्टयित्वा वशां घं यत पुष्टं कुं भ प्रमाणा न स्वागशीते समुद्रते। गृहीत्वा अपि

कुंभं ज-
(१)

कान्मध्याम्यं देयं नदि न पकृतः अन्नं जीवितं कंरिगुधं नितिकंरं जगत्तुः पवत्यवराण्यवस्था
गजगानिका मरिचं पिच्छं तीक्ष्णं मसि कैरममानतः शेषा कषापेन न भवेत्तु साक्षात्पुत्रं नाम वहीद
त्यमुत्तं पवगुं जीरसे धरः ॥ यो ह तु त्मेषु वीतं भूयैरेव परितः मज्जं महानेत्यप्रदरा मावत्तरेवेति सारं
वोरैकं नुसुं देयः प्रदेवादिवांरु अतः कुंभं नृतातेषां महरेव महर्गं द अं पप्रोक्तं भूयो नाम प्रोक्तं प्रा
रादपकः प्रागाद्यपकः प्राणं नर्मका एतन्मयं हायतः तु संगतः प्राजापुः प्पादि संदृष्टिरेव भविने
दया अवनरे तीक्ष्णं स्मरं पिपेद नु प्रोक्तं वरासो नाम संज्ञे पातं गिरः पृथि कीत त्वरे दारु र्विगु त्मका
त्रिदोषजे विलिप्तं भोजनं न दद्यात्तु कीदृशं न त्वपं न तायादक म्प्रज्ञानं वा नाभाषणं गार्थनेः भजितं नावसेदः
स्वास्थ्यं वभजते तेन इति प्रोक्तं स्वगारमः मुदुस्त्वनमं गंधं लोहेतामं वस्मि सके मरिचं पिप्पली विष्टं ममभा
मोरा वगोयेत अर्धभागं विषं दद्यात्तं मर्दयेद्दामं धूमं अंगं वं तं नुपायेन दद्याद्दं तादृशं पिषकं नवत्वे महोखे रसा

राज्यं
१०

ते सं ग्रहणो गदे न वच्चेभ्यो होयसर्वे रो गच्छु या जपयत र्शत न वच्चेभ्यो र्शसि हो र सः पृथोः कंदविभक्त्यां स मरि
 वेदे मे द्वा क्रो वलिः पृथो सागरो व न शशिपुं त भागा क संख्या चित तत्त्व सु मर्दि ते र वि ज लेः गु ने क मां त्र
 दे द्मि दो र्थ ज्वरं नि र्दे र नः प वान नो यो र स प ण्य चे र प द्वा ष म लं तं क सिं ध स प ण्य सि त पा स मे तं । ग धा नु ले ये
 शिते तो य पा नं दु ग्ध व द्यं षु भ टा हि मे व र्श तं प वान ने । सः स तं गं ध क वि त्र कं वि त्र क दु कं मु स्ता धि घे त्रै फ लं चे ते भ्या हि
 गुं ता गु रं द्य गु टि कं । गं मा प्र मा णा हे स्तः कु ष्ठा ष्टा द श वा षु त्र मु रं र शो वं प्र मे म हा ध कं रा गा नी क क र्श द्र पं द र य नः ख्या
 तो हि प वान नः र्श तं द्वि ती य प वान नो र्मा सः न्ने र्कु ष्य भा ग व लो रं जै पा र स्य त्र यो म ज्ञा दू र भा जे ट क रा स्या थ भो गे क म
 ष्ट न स्य चा त त्स र्वे प द्वा य स्तः स्म श्रुं कृ णा मे भि य न्व रः । श्रु तं वो रो व नो रं पा षो व वि त्र क सं धे वेः वा म दू य मि त स्तां प द्वा स्य
 कं सु नि ष्क्रि तं । घ न मा रं रा ण्यु कं न चे र ने नं । वि र द्धा कं स्य पा त्रं रा वी जं यं द्रां गं तां भि ष क शाल्यं च ने क्र स हि
 ते भा जे यो हि त्वा सं धे वे मं यु ने व जै यं ता व द्या व ज्ञो त ल वा न भ व ने स त्रि त्र यो ते म हा यो रं त्रि दो षे वि घ म न्व रे आ म वो ने

तेषां तस्मिन्नेगुत्थिभीद्भुजलोहुरी शीतपद्मद्वयवैविध्यमसंसृतज्वरे अग्निमं धामवाते च प्रपुञ्जोपरमं जमः
मत्तसंजीवनीनाम विख्यातोऽस्मागरे इति श्रुतमि जीवनीरमः दुभागतोऽनहते वता अरसे च गंधचसमा
नमायुः विषयसमतीदृशां च नान्मोत्रः प्रमलं तादिका कंशो विमदो रिष्टस्मै सन वंशे गुजैरुदे ज्ञासितयायु
तेन ज्वराकुशोनाम इति श्रुतं दुस्तरं निरुहं स एव विधं समग्रः इति गीवमंदरस्य भस्मवोक्तं निष्कृत्वा हारं तस्य
संभवं नियतं येषु मरिचेषु विषयिनं च प्रयाजयेत् ॥ अयं भस्मस्युक्तो नाभसि च पातनिर्हृतनः षं च गुजामि ते मोदो द्रुक्
स्वरस्यैः सह इति भस्मस्युक्तो रसः तां गंधासंश्रुतिस्वदुःखं दुष्टतना सर्वानपि ज्ञेयान् यत्तु न्यमैकत्र मर्दिताः गु
जा वतुष्टये दास्यन्व ज्वरहो मतः कुपे रं बुधाः से निपाता भेरु वं प्रकाशतः संतोषनाथं संप्राक्तः मिद्धाद्यादागतार
सः इति सन्निपातभैरवोरसः अपापागोऽस्मत्प्रदानं योरो नित्रैकमखजैः वल्कैर्मर्दे मिष्यथ सरसे पीयारक्षयेत् ॥ त
तः सूतं विषगंधं अभ्रकंदं देतथा टंकां तावत्कंचैव परदेयेत् दिनसप्तकं त्रिदिनं पुशलो नीरे भीवयेत्तद्य परसिंता

मंजोचंगात्सनाकारामाश्रयपरिमुद्रयेत्। सर्पभर्त्सिना बंज्रवर्षादिनापुनरुत्तरमुनेभ्यः। पश्यन्ते वेगमय
स्तथा मर्धुके सारनन्दे योगाकागुणमुक्तुः शित्तोद्योगे च समं स्पन्दानां शान्तिं शान्तिं वेप तस्मै च मेये तस्मै भावे यो
पा नीरतः। आत्मेयसखनीवैर्पर्यंत्यष्टिकाहूय ५४ उपबोधय न मीनदृक्षरसनच समुद्रफलनैरेतानि त्रयापत्ते
वीरिणात्रिंशत्सकषायनत्वात्। तामुच्यरसनच प्रमकुं सुप्रभाषां च तद्वृत्ति नैर्भावेयतामस्य मर्दिषमापस्तुता गवा
रोहसंभव सवेत्समभागेन वैधेगापरिधयं यतां वैमद्यं स त्रिधितानुरक्ष्यं कूपिका नैर् गुप्तैकवैत्ति नैरेतां च
वरासेन च दृष्टि नैरेति नैतां प्रजाश्रुतिस्त्विति शान्तये शास्त्रेणात्मानुकेहस्यातघर्वयेद्वा द्वे नीरतः नाश्रुतेन यदो
तानेन दाकुषादभुविधिः संचयेत् संचयित्वा नृणैः कुंभशते मुहुः भाजेन भां च दात स्य ज्ञाद्ये तरे गणाः यथा द
ध्यो दे न सिता पुन दद्यात्तत्रै स जीरां क पांनेषां न सिताया तयदी कृतं ददोततः एवेह न नैर्तिः द्या ज्ञाप्य रम
जे स्पयेत्। संचयं च दत्ता संनेपने कुंभानं च तल्लिकामर्दिषका नीनी पुनां च वक्तारं च तमरि क्षाय स्वापये न च

लययेत्तद्वैनेर्मुहुः हावम्भवित्तोसोन्नि कदाभिवर्तवीस्यौतः श्रीनोत्रत कुकसांः कार्मिनीपरिपत्तोः रम्भगी
 तन्निनादाद्ये गोयज्ञैः श्रवणा मन्त्रैः सुम्भेत्कपुसगाये कथांसेभाषतोः शुभेः पथिः प्रकरैस्ताप स्यजापतेरा
 मननतः वै ज्ञेयेतेष्वेष्टनैतावतयाव अथलवानभवेता दृष्टादोतेषु सर्वेषु शिशुगुणानुवर्तिभिः दद्यात्कराण
 मासिकभ्यां कामराशयया तदेषु तन्नेदागानुषाणेन सर्वेरागप्रयासेयेत अथप्रतापलेकेशः सन्निपातेषु
 सस्येते इति प्रतापलेके सुरासः रसगंधकतुल्यां सधत्त एतज्जदेवो मर्दयेतेदिने मेकं गुणैः स्यत्रिकदुर्कस्थिये
 ताउन्मज्जा ख्यारसो नानस्येन स्यात्सन्निपात जित् सन्निपातार्णवे मंत्रयोः भ्यद्वारा निमानः कस्तिन नहं तोधर्मे
 कोऽश्वप्रजानसेर्हति ॥ इति उन्मज्जासः श्रुत्स्व नैश्वर्यमज्जादोविदुर्गकं विषमृष्टिं ब्रह्मैवा जनेकमाहं तन्
 गोभवेता चोरोयेन्मधुना लेख्य निक्षेपं कपि जिद्वेते कीदृमर्दस्त्वोत्पद्यमुत्ता तोयैपिवेदुः इति कीदृम
 द्वारसः श्रुत्स्व तं समगंधमर्णवेदं कर्ता तथा चतुस्तम्यामिता योऽप्यामन्स्पर्षिन्नेन भावेयते त्रिदिनं मर्दये

न न रसायं वेदशेषः दिगं माश्वादेक दौर्वेदं याज्ञोतीरं केयुन न त्रैभक्तं ब्रह्मकं पण्यतर्जनदाययेत त्रिस्त्रिंशद्वो
 व्यपि नोत्पस्यमेनाशयेत्तत्त्वं रीते वेदशेषः स वच्चारमो न कटुकं मेधवेभे तौ फले ह द्वाभं मधुसारं च पितृसाम
 द्विकं मे न समभावा निमको गीम पश्येरे ताभावे येताभावे ये नानात्वे तेन विवोर्चर्त्तये नतः श्रेष्ठं प्रथमं नेमोक्तं
 सत्रिणते सुदृष्टां । ब्रह्मो न्योति यो न व अपस्मारे ह तौ मके शिगां गोमे न त्रोगं कर्त्तौ रोगे विधी नतः स्थापये
 त्त्तत्त्वं द्वाभ्यां संताकरा मय नम इति संज्ञाकरा गारवः सत्तकं गंधकं तौ हरे वेषा पितृनां रोटकं तान् कवे गभस्या
 श्व अश्वकं च समं संकं चिकटं भद्रं मुस्तं च विटं गेना गंधकं शर रेणु कं पितृकं चैव पिप्पलिकारसेः मात्रा च ता रुमा
 त्रेतु वीटकं यमकौत्तिता सांस्तरिति तथा कांस आशी सि व भगदरे तेषु तेषां खे सत्तं च कर्त्तौ रोगं कणालिका हरेत्से
 ग्रहणी रोगान अष्टौ च न टगानि प्रमेहान विंशति चैव अष्टमे री च चतुर्विधं नवात्रयाने पणिरारमस्ति न सीतवा
 तातय मेधुने च । पश्येष्टं चैष्टाभिरंते प्रयोगाने भवेत्कांचन रोगोऽपि नैपारसः प्रोस द्यो मुनी दये को दू

સંખ્યા ૧૧

पान २२

शैः प्रपैकं भूयेत्साद्य ॥ सोऽतुं ज्ञेयानां मय्यदृष्टां रक्तं मयुवममयदनुपां न न आमम्यत्वे प्रसोऽर्हं ॥ शक्तिचिञ्चो वोरसः
 तारमौ नितकः हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ यतः त्रिभागे स देयदेन कपित्यस्वस्वैर्गो ट मगभं
 गततः स्विष्टे तपुदे न्मध्यपुटं नैव तत उद्धम देयेत ॥ वरासि मयवत्तमया मा गेरसो त्रिधा तोषप्रतिविधाम्
 साधतवी दूयवाम ता प्रत्येकमेतत्तस्य सः भावना स्था त्रिधा त्रिधा भावमांशो रमा देयो मयुना मरि चस्तथा ॥
 हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ कथा टा मयु र्गी रं गं भां यो वारं द्रष्टव्यतः ॥ इति ग्रन्थेन वल्लक फोटो मः
 सत्तकं गेधकं तोरे विषयि त्रिकपत्रकं ॥ वेदं गे राउ का मुत्तं ॥ न्याय कं केशो र फलत्रये यि त्रिके दु क मुत्तं ॥ भस्म तं ॥ १
 वे ॥ हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ को स त्या स स्ये गुत्तं प्रमो हं द्रष्टव्यतः ॥ प्रसत्ते प्रहरी मां धृष्टयथा
 दाम्यत ॥ हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ हृत्पार्श्वे नित्ये नैकं भागिकः ॥ इति विज्ञपने रोरसः ॥ तद्दीपद्वे वः पिष्टु म ते तु ल्यं चं
 धकं ॥ देव्यं संधा धं तं रुधा भ त धर म स्म तं न प त ॥ दृश म न कं संधा य न भा व ये त्प द र द प गु जा ह य र र त्या भ ॥

संभूतः
५३

कोसले ज्वलितः अनुपादेन नरातत्यारसांयमेष्टंवरः इति मेष्टंवेष्टसः शक्यगुणो संजम्भुं मृदु श्रुनाप
 यतस्सरापत्तावर्धं चर्तानुत्पाभवायुते ससगुजामितस्सारे दार्धयेद्येनदिनं गुनैकेकं प्रमाणीवयोवत्सा
 रकविशतिः शेषशकरी सार्धशाल्यं प्रपथमावरेत्कपकोतप्रशास्यर्चोनिर्वोतो नवसेत्सरा त्रिगुणाख्या
 रसो नाम त्रिपक्षालं पवातजित इति त्रिगुणाख्यासः सतहृत्कवे ज्वागितां प्रत्योहं वे मासिकं तात्वेनोत्पन्न
 ननु मारिहं फेनसमासकं पचानोत्पत्त्या नावभागं मर्क विमर्षयेत्तद्विज्ञोर्धे नैकं त्रिगुणाधो
 धेकमाद्रैकद्रवैः त्रैहृद्यद्वानशने पिण्णलीमत्वे त्रैकांशं प्रकृत्स्नामनुपायेन मद्यो न्यानविक्रा
 मधयेयेते माधेकमाद्रैकद्रवैः त्रैहृद्यद्वानशने पिण्णलीमत्वे त्रैकांशं प्रकृत्स्नामनुपायेन मद्यो न्यानविक्रा
 राध्वनिहृत्पातशेषनल्लिकतासः सर्वत्र विस्वातो नाम्नावातः पृथुः इति वातनाशनासः पृते सतं पत्तेत्योहं
 धुता त्वकमासिकं पृथ्वाशं निषिद्धं ऋषमग्निमं पंचकृता तुल्यत्वत्वरिने सर्वं मूर्तिनिर्गति न द्वेः द्विगुं जावेदि

राम०

२३

कारकोहेतुसर्वीवातप्रशांतये साध्यामाध्यनिहेतुभूमिवातगंजाकुशः शतवातगंजाकुशोऽसः मृत्तासत्कारकं
 लोहागत्य यथावच्छतिपेत माषत्रयं निहतसोदं प्रत्येष न प्रकीर्तये अस्त्रापि ज्ञानकोनामसोभैरुनिर्मितः
 इत्यपि ज्ञानकोरसः मृत्तेस्तत्तेभ्यस्तस्मिन् गुणघ्नं मूलकं सैवं गंधकं तावकं कोकरो ये त्समं मुनने कोदव
 दालीनिर्मुहीत हस्तौपकेः तिलकाणां तर्कादोवेदिनं कर्मदं मायया त्रिहरेतसो द्वैः रसां यथा न भैरवः क
 फां रोगप्रशांत्यर्थं विवक्षां येषि वेद नु रते मथानभैरवोऽसः सते गंधकं नावालां चूर्णीं देसा प्रिवारि तादिनेद्युर्मे
 विमर्द्योभगोलकानस्य कारयेत् (काचैकं वा वं संवेष्टादृष्टमृत्तपेटे) स्त्रिभिः मुनिं संरुध्य संशुद्धं स्थापयेत्तिस्रक
 तादूय साधीरेन क्रमेणाग्नौ जायेये नदधस्तात् स्वागती तत्तमुद्गृह्य द्रोहो नां तु सिषेयत मरिचास्यर्धभाग
 समस्तान्यथमरेप्येत अथ मन्त्रिकुमारस्मादे सोमात्रास्य रत्निका तो वेली दुलं संपुंजं रंतिरो गाम् समूयने वा
 ते रोगसंशयस्त्वैकं म पाण्डु बकामन्तो अग्निं सोद्यं स चि पाते यत्पश्यात्प्यादिकं लघु तत्तयो गप्रकर्तव्या शा त्तला

५६

महादधीतवर्द्धिकानष्टनष्टमन्त्रद्वारापन इतिमहादधिरसःसंगंधेयंतश्चत्वोमस्तमभ्रफलत्रिकं मु
धुगंधीजनेपालेसंमखल्वेधिमर्दयेत द्रोणापुष्पीरसभाभ्यभुक्तंरुद्राकादिनेते चिन्तामणिरसोत्प्लोःजी
सो नोमुमशस्यते। त्वमष्टविधंरुद्रिसंवेष्टत्वरः खलुः गुंजे कायाद्गुंजीवाग्नागोरोमहर मरुदिति चिन्ताम
णिरस निश्चस्यतोनिष्कनाधीनिकुमात्रमटीयेन पलेनांधेनरातयेव। रुक् लकां। भधक। खल्वनुमर्द
येनेतु स्तम्भवेन्नागात्वेयेत। माघकांयमरातयाभक्तमासादि जायत अजीर्णो बुद्धिदोषवृद्धातक्षान
मवध्वमः रीतिगतवैश्वभारमः भूदस्य तादृशां धयोमेवेकं मर्दयेत रुद्र पातक्यभुक्तोभ्यं पृतनेनिसोभवेत
कर्धोद्योन्नयगादरीन्ध्रभ्योदुषापिष्टक ततो गजपुष्टपत्वांस्त्री गकीं तस्मद्दुरता संपुष्टवर्णीयेत तूरो य
तात्पुष्टोर्द्विगुंजेकं भक्षयेत् भून्नरागाजीर्णं गुंजीवजीर्णं वयोमपि वनेष्टोर्कषपुष्प जलैः पिनेत अ
साधो नानयेत प्पन्नरमायेभ्रतैकेर्ण। आयांसं मेघुनेमंष्टलवगांकरुकां नव वेगरोधेभ्युक्तां भवेत्तयेत प्रभु

संभक्त
५५

वाननरः शक्तिभूलागजं कृशोरसः कृकलाहरिगोष्ठे गच्छेत्तसं आदेकस्य देवे श्रान्ता मर्षे तद्धा
पुटेः पेषेत त्रिनत्रास्त्रं मानाद्यमात्रका मधुसर्पिषा संधुं नैर्कं हिं गुमधाग्नाभ्या विरुदुः पंक्तिभूत
हो ह्योतमास धात्रे नेशं प्रपश्यति त्रिनेत्राद्योरसः भस्म सने मृत का तं मर्गं मस्मिं शिरा जिने न्युरेताप्यशा
लायां घात्रं फलकां त्वया जके कथिं स्थिरजनी च गोष्ठे गगजने भावे धत्त विंश हारा न्वितो शोष मधुपुक्ते हि
हृत्सहा निष्कृमात्रं रन्महान मेहं वदुः स्याम हान मृहा निवस्य गीता नार्णष्टा र्णष्टमिता निव यन्नेतुः ३
तोय नष्टत निष्कृद्वेधन च स्कीकृत्या वदत चातुर्हे निमेष पुरातन रीत मर्दुवदो म मृतसु ते मृतं वेग मर्जने स्य
त्ववशिष्टा नृत्की शमरे यत्तत्वे त्वं काल्मस्य भाग्ये यद्देनेः ॥ ६ ॥ नवविंशका कायो माषमात्र प्रमेरुः प्रोक्तो घेद वेदीना
मपधुमे ह्यप्रशंते टो र्मुतिरुं देवटी नापरमः तालस्येते रते तालप्यगर्धतुं त्यमनः शिला
सौवीर्ये जने कासी संनोले भद्रातक निवे शिरा जत्वर्यं मूलत्वक कदली कंद वित्रं त्वं त्वं मको तजो हस्या

राम०
२५

तस्मिन् नरमूलकं त्र्यवद्युजा निवीजा निष्पद्यमानं च हेमाद्रौ मदि प्र नं बहलत्विनी वीजनि नु कं भेति शो
 लो हे किं दूच पुराण मष्ट ते वद्यत त्वं वं रमी न का ख्य स्प पु न रं कृ प ले ष्य क् तै लि नो न वं ट का ल्क सर्व मे क त्र चो तो प
 न त्वत्वे निष्पा प दान्ता पुन रं वा च भी व न चू लो रं शिं श ख यु क्तो रं व द लो रं नी लि क्ता ग गो न ना न प र ह न नि व
 सा रं वि भी त क् कां नो भं ग ज अ ग ग य जी ति त्ति री फ ले म न प म ल मे न वं ति त्ति त्ति स्त र्थ भा व न रा न को प्र ति
 कां क लो स म्प क् सं शे षा ख्या नो यो भा रा न र्को र्ये त भं हे मु र्द कां नो स्य का र्ये त य म्भ मा ज्ञा प्रि न या ख्या पु रं म ध्ये त्थ
 स्यो र स भू रा रं किं न हे मे व ना त्र को पे वि व र्ण ना न हि मा सा भ्यां तां पुं सां ता प्य प थं भु जी ता व लु चि त्र मे व म न्यं ये तं कु ष्ठा
 नि स क ल्पा म्पि भा नु रा शिं ध भु जा नो मु क भ किं क ते स रा रं सं द्रं सं गं लो ना म रं सो प म क री ह त्क अ नु प्र हा ष भ क्ता न
 शि व रा के रु ता न्म न इ ति रं मं द्रं ग ल ना वा र स म्भु त ता म्ना भु नो हा नो हिं गु ल स्य प ले प ले जी जी ग म्भ न्ने भ
 गभिः स्तत्सर्व विषमृष्टिभिः सर्व हर पा रं जे द्रौ वै प्रत्येकं च वि नं द न ए व म सर्वा रं ने म र्धे त न ग ल र ख्वे वे छि त वा

ख्याप्यन्तात्के पञ्चाजस्यापि चरितं देव्याः प्यप्रयत्नतः हरितं के कण्ठयंते कु मारीमज्ञरयेत । तेजोमुद्राहं
 कुर्मन्तव्यं सौम्ययत्नतः चतुर्धामनुरीयादि विनाशायो महो प्रना सागर्वितान्य माहाप अयेता ते अरोरसः कुष्टनाश
 करस्यातो भैरवानंदयोगिना यथ्यमुहोवशात्मेव बुष्टमष्टादशं होता इति तात्केस्वमेरसः हमाद्धापवर्षतकोसिद्धा
 तकेष्टेपवेत ते के ज्ञोतीसमुद्रसनुभक्षयत । निष्कं कुमुमिकुष्टाभैः मिगीष्टं गीरोसंय इति स्वर्गभोगीरसः मुद्रुता
 म्नेवेसं ग्रास्यं गंधै नैवुमारेते मागर्गिनदं सं ग्रास्य मखां भागयवव । अतस्ते स्पेदोभागा वकी कस्यवेयवयव
 नित्ते के कप्रमाणेन कुष्टनाशपयेत्मेदा ॥ गन्धिते वेवधप्रव यर्गमेरेतेन ॥ इहैवैवैकायामानागो न न सं ग्रावः
 रतिरुदयभास्तरासः ज्ञानी देकाता नानोभागादगदगत्पजाः । तस्मैवेमर्देयता वीरि ॥ त्वरममाविता ॥ नान्य
 कस्वरनामोयं सवेयो जी दुसंमतः अष्टः कुष्टहृगः मद्यः विंगं ज्ञोभा ज्ञनप्रिय इति तात्के दवेरसः भोगी कं मुद्रितं स
 ते गंधं कं वद्विवाकुची वगोचवद्विनी ज्ञानोप्रनिहादश भागिकं त्रिशतभागं गुरम्यापि श्लोद्रेगा मुद्रिका हेता अप
 प्रत्तरा सोनाप्राधत्तरा साविनाशकः द्विनिष्कं भस्म गां दुं नि प्रममो कष्टमणुते यानात्र गहर्ग मन्त्रनैः पिष्टा विवे

५॥ ज-
५॥

रनुमित्रिज्ज्वास-मर्द्धितसज्जं धात्रा फलानि वस्य चोदरेत ॥ नृत्यांशोर्वादि रकोप्येति नमद्ये वभस्येन निष्ठे केददकु
 छत्रः पारिभद्रा कंशो गम इति पारिभद्रा मः प्ररुस्रते संमो धेनुस्ये वयनताद्यव-मर्द्धिते शकुलौ कौशौरे न केवद कोकते
 निष्ठमांजसरा गांटेन क्षुतध-पे शर्णा धरा-वीर्यवीर्येने कर्पे केमसे रम नुपान ॥ इति शक्तिधरा सः प्ररुस्रते स
 मंगध्वित्रिफला ध्ये गवा कुर्वी-मः शान्तं के-नि-ले-ज्ञो न वेदी जं संममम मर्द्धेते भगज द्यो वः शोष्ये पेष पुनः पुनः रस्य
 कुपी नि सहा रमः सेना री कौ भवेत-मर्द्धित्येनै छ-नां वेनुखा दते वंते-नु ना जयेत ॥ इति श्वत्वारि म-भुट् मत्त स मंगध
 काते वा मे व मारिते मर्द्धेना कृषी धा जं न शान्त्यं ज्ञानवी ज-रु-विदं र्गि पत्ना वीरुं गहृ स्मति ला भया स न स्य कुं नु
 न नृत्ये ये री येन व/शना येते-कात पात्रे स्प्यते-बोदे-क-षो श प्रधुमं पिषा मर्द्धे कृष्ट हः सां ये म हा मे दं प्र्ये रारमः इ
 ति मे हा मे दं प्र्ये रारम-मते काना भू तो क्षणा-भ-म्य मा सि कं गंधं वंध्या कर्को र की द्यो वे-नु-त्यं मे वीरि ना वधि वंध्या
 कर्को र की कं दे सि स्वा लि ह्या म् दा वरिः-भधरा ख्ये पुटे पां ध वि नं को ते वि बलं येन दशमां सो विष दद्यान्मा धमा
 मे नु भक्षयेत ॥ रमः कार्त्तिके र दशो घ दशा हे न वि स यो ज न-पप्य-नी म धु स मु क म नु पा नो-वे दे नु ॥ इति कार्त्तिके

राम०
२७

रुद्रोरसः शुद्धस्वतोदुधगंधं कुमारांगसमर्द्धितं ग्रहोत्तंगालकं कृत्वा हर्गारकां पोत्रितं धेयेत् । तपोः समेता
 म्रपत्रमुदुसंधिप्रयेषयेत् । तद्भारं मस्रनाखं पेष्येत् । अग्नीक्षांशं नापयेत् । द्विजामोते समुधत्पचको ये त्स्याग्
 शीतले जेवोरस्यः सः पिष्ट्वा तु ध्यामसपटेः पेषयेत् । गजं कं मधुना जेनतिरेद्वेति भंगदं मुशलीत्यमुतेवान्
 आरनालेन तोषयेत् । भुजीत मधुगहारं सस्मिरं विनाः दे इति गतितां शारसः शुद्धस्वने समं गंधं मर्दयामच
 तुष्टं । नागश्चीजलपुतेर्न घनादपुनर्गोवा गोमत्रे पिप्पली पुक्ते सर्वं कथापुटः ३३ शुब्धिरेतस्मिन् ॥ १ ॥ स को
 द्रुं जामात्रो वै हरेत् । इति सौंदर्यः । शुद्धस्वने पयैके नुद्विषत्वे शुद्धगंधं कं मज्जतो न्नमते नोद्विषत्वं कं वप
 लत्रये । अष्टांशं गोतींद्रतीचित्रकं पीतुं कं तथा प्रसेकं द्रिपत्ये पाज्जन्नां चेटाकं ॥ २ ॥ पेषयेत् । तथा
 ज्योसंधं वपत्ये वकं । इति शस्यतां मज्जन्नां सौंदर्यः । चेतस्मिन् । मृदुं ग्रनापेत् । तस्मै त्वयं रया पावन्मोषे
 इति । माघहृपमरावां ददसोत्थशोके । तां कः । इत्यशोकशारसः । मृतस्मत्तांशो नो हा कं विघं गंधं समं सस

५ मे न
६८

वेनुम्योश भवन्नफलमकचैरुपोषेत् । द्रवैः शराहकैः होमैः । तत्त्वं मर्द्योद नत्रये मां व मात्रेति हराय
 रमोत्थशोविनाशेयता रमो न स्पदिता नाम्ना सुशीरो ग कुलोत्तकः । हस्त पादं नुंवे नाभ्यां गुदं हृषणा योस्त
 था प्रोयोत्तु मां रवे भला वपस्या माधोः कोमो रिसः । असाध्या स्पर्ध कर्त्तव्य किं त्सां शकते रितो इति
 निमोदिता रसः । गंधक तालकं तां प्य मृततां मृमनः । शिवाः मुद सत्त वनु म्यो शो मदेयेत दिने घिप्य म्या
 ल्म कषाय मव जीर्णी रोगा भावे यैतां न का धं भश्येतां । मोद्रेः गुल्म र्थो हार्दकं तथेतां । सो विद्या धरो ना
 प्रा गो मत्रे च पिबेदु निल क्कं थो गुरो न्य वयो व मा गो र जा रित पाना क्त भव गुल्म नष्टे । केतु भोज
 येत् । नि विद्या धं रसः सत भ स्वं वं गंध स्प भा गै कं प्रक म्ययत् । अभ्र के मृता म्र व प्रत्येकं व व नुः पत्त
 अर्क र्थो र्दिनं सर्व सर्व त गो ल की कृत रुधु न त भ धं पान्ध पेट नैकं म सुदरेत । ए वं रोग भ्रंश नाम
 ल्मो ह गुल्मो रं नोपेत छेत्ते गुं जो लेत्य निष्कृ त्पु न र्वा गं मत्रैः पिबेद्वा नु रत्त नी वा ग वं ज लेः इति चे २८

राम०

गच्छेत्तसः पारंशितुं त्यं च त्रयां पत्यौ समं आरवधफलान्मज्जा वेओदुग्धमहं पतमावम
 त्रैवद्योदरेत्तन्नीलां जलोदरे । वंवापत्यरसं वानुपप्यं द्यादं नदिने रत्नोदरे हरे श्वैव कटिने वने लघु रसु
 दराशिरसः त्रैयात्यं कं पारं दं कणात्वां भोरा हरिद्रा मीवा निपत्था भग्गो जीर्णनि संगंधकां नरे कवि भेदो
 स च कवजी फणवा तोदरे भोत्र आपुवो ने ऊं शं रजो विवंधसा नुं वंधं वेशा य नुं छोलिका तया हस्या ते जी
 र्णो ज्वरे वीतं ता य प्ये दे नु पावरे त्रितिका या नो ता वेदं वीं वां छ तं शं तं च कवजी रसां पप्यली मां वं ता
 मंत्रकां च नीच रीं स युते स्मृही श्री रंदिनं मर्द्यं तुल्यं जे पा ल वी जं कं नि स स्वादे हरि सां पं समं हे ति जत्ता दं
 रे व ना नां तु स वै धां तं कं ते स्तं भं न रं जे रत्नोदरे हरे श्वैव कटिने वने लघु । आं मां ते चे प्र हा तं चो श्र म या मुद्र प
 धं कं जलोदरां नो मं पं र स स वै च ज्जितं रं ति जलोदरां रसः स ते द कणा तु ल्यां शं मां विं चे स तं तु ल्यं कं मध
 कं विष्य लो अरी दो हूं भां गो वि च रीं पं ये तं स वै नु ल्यां स पं दे ती वां त्रं नि स्त विं तं तथा द्विं नुं जे रं वं नो सिं दं न रा वो

५२

पंचमहासङ्गः स्यात्समीक्ष्य देहेति तद्वत् तदाश्च विपरिणामा रतिना रासात्मः पुं विपरिणामे पुं रत्नं सङ्गं कर्तुं कर्तुं
 ज्ञेयात्ते विपुलांशो ज्ञेयस्यैवैकत्रार्थिदेहेति अथ दोषो ज्ञेयः स्यात्सतत्त्वामहदावधये ज्ञेयज्ञानेन विपुलांशो
 वेदगङ्गासंस्थो तत्रोदने वेदांतं विरिक्तं न पश्येत्तथा दोषाः कदाचित्कुर्वीतां ततो वेद्यनपाचनं च
 तस्य रोधधनेऽनुदानं तत्रोपन दत्तं प्यता वात्तदहो वीति निगध भूतं स्त्रीणां भर्ता विवतः यानां सत्त्वार्त्तः स्या
 तत्र अगमिनी च न वसति न वसत्यनां रावन्मृमिभू मदात्मके शब्दार्थे न तत्र शुभं यथा न विवि व्यादि जा
 नता इतीहा भेदीशः अशालांभुताद्युस्य चोताय न विपत्तिः यानां निपंच सत्तस्य मर्षे पञ्चिबुक् द्वेः
 तावत्समं देहे कुर्वीत पातं सगते न गच्छः सुतात्र यथा न सुप्यते यथा यद्यस्त्रिपं धके एते ये चूर्णोपितान्
 सम्पद्य शयने ज्ञेयं चूर्णिकायापयत्स म्यधि सख्यसीटकात्रयं सागशीतलम्राहाय पत्तोपि त्वापु
 नश्चेतेभिर्भागकारे च त्रयभागे यकपुनः पदेन ताम्नेत्रे विवर्तितो एतन्मभेदी जायेते तस्यः उदेरात्मिक

०

मीन्द्रम्यात्रिहरेभ्यस्तत्सर्वं शान्त्यर्थात्तत्पदोरागतस्यादस्तात्कथां वरतः पुनर्द्वितीयभागे तु गोमंत्रेण पदे
 त्रेः दृशवारं तथा तोयैर्जीरिंकरस्य पाचयेत्तः श्रये गोहृत्पासा नामसर्वैर्ब्रह्मनिवारणः नाभिकुक्षिभवेत्तत्र
 त्रैशिरः करणोत्पिन्न एवा प्रवृत्तं वा देहं गोमृत्सोमं च दाह्यं वा तज्ज्वरोपन्नं ज्वरं देहं ज्वरं देहं ज्वरं देहं
 पंकाशोक्तमिदं सर्वं न हृत्पादादीयने वरं पुनः तृतीयाभागे तु कटुभासैः श्रुभैः भावेर्वाग्निर्वातान्नवमनो
 ज्ञाप्येत्ततः द्रव्यस्यादृशमात्रं तुक्तं ब्रह्मरसं संहितं देशं न स वेदं यद्रूपं वा वास्तव्यं वेत्तः विभ्रचि कास्त्वपि
 ते च शिरो जीमेषां च नाशयेत्तः किंपुनरेव तुक्तं न स वेदं ब्रह्मरसः स्मृतः यस्यादृशो येषां दधिं तस्मादृशं यभास्करः
 एतन्नि कालं च रात्री कक्षात्रं कटुं तं जतः रजिउदयभास्करे रासः स्वर्गो रष्टगुणं स ते मदेयेत्तुं कं गंधके ।
 नृकपी स कुसुमैः कुमायोर्वा भर्हि न ततः श्रुक्का कावधं वरुध्वा वातु कापे त्रगात्रं हृत्पादादीयने वरं पुनः तृतीयाभागे
 नवाकैः किरणैश्च नाः भागात्सप्तभग्नं त्वारः शान्तस्तु मृत्पाभ्याः नैव गन्धं च ज्ञाती फलं कष्टं रमा मया

॥ न ज्ञेयं न ज्ञेयं च गद्यानां कृपितं ततः ॥ अत्रापि ह्यारसः श्रुत्या न ज्ञाते तं मकरध्वजाः बलैव हृदये वास्यतां चरी
 दुर्यसेपुंते भक्षयेन्मधुरं स्निग्धं तदुद्यमं सपत्न्या तं त्वत्तमीति मितं पुनरुद्यमो धर्ममापको न पाद्यात्रयिष्टमप
 रमद्यानि विविधा निच को तं तं वलं पुंसां वली पयित न तामेन मधायुकातिजनं फोसादीय न हं मरुत
 अभासात्साधकः स्त्रीयां गतं ज्ञपति निमग्नः रतिकर्त्तृतां तं च पुनसेव्यारसात्तमः मानहानिकं रासव
 प्रमदं न सुनिश्चितं हृत्त्रिमं स्फुरविद्यं जंगमं विविधं निच नोवकापय भवति साधकं द्रुस्यवत्सात्तं म्भु
 जं यथाभासात्तु ज्ञपति देहि न तथा द्युसाधकं द्रुस्य ज्ञात्मानं न शः इति मकरध्वजासः तां वज्रमुवगा
 च ता प्रसन्नकं गधकं लोहकं मविदध्यातु कुपीरतां निमात्रं विमधकं अकाद्यैः असेला व मपद्येष्ट विमु
 प्रविष्टो मध्ये धारयेत्संवेधं नैः विष्टो मुद्रयेत्सम्पूतं तं श्रुत्या न वदोपन स्वागतां तं व स वेगं यथा व
 येदं केदुधकैः अश्वगंधाचका को लोवा न ही मुशली मुगं त्रिनिवातुं संभाव्यता वयो वेभा वयेने पद्य

राम०
 ३०

कंदकसेतुंगासैः कासस्य भावेयत। कस्तुरे व्याघ्रकेशरकाकोत्सवीत्यवंगकं पूर्ववर्णादृष्टमासेतच्छेले
 विभिर्भ्रियेत॥ सर्वैः समाशर्कत्तच्च देवाशाणां चिन्तयेत्। गुरुर्धरिद्रुपतेनेव मधुगृहासेवकः। अस्य मभा
 वास्तिदंघ्रं वलेते ज्ञाभिवधेते नरुणां मेपदं जवहां न प्रजायते नानाभेद न कोमापेदेवा भः कथ्यते बुधैर्ऽत
 मदनका मेदेवा रसः शास्त्रसुत्पेदेर्मर्द्येपस्तेकं अदलनेकं यामदंघ्रं वेदाभिः वल्लिवेष्टयमर्देयं। दैनैकं शा
 (मतीद्रावेर्मंदयि लावराक्षता वेष्टये आगवत्साधनि स्थिपेका वधानेन परेयेत शास्त्रलोकाद्भवेः एवैयम
 दंघ्रं वेत्ते। वायुकापेच मध्येतु द्रोव नीर्त्ता समुद्र परत। दिगुं ते भस्मं यत्प्राप्तं नाना वेदोदयोत्तरं मुशलीवरा
 ता वाः। पदेकापापेपेदु न। रसः प्रोक्तु न मापं सम्यक्त्वोर्ध्वकं रोभवेत्। कापिनीनां सहेत्वेकं नः कामयते
 भ्रं व रीतपूर्णा। सः अग्निगंगातापयन्नाग्नि रसपिंक्ष्विधापवतां पिंष्टोस्ते दंघ्रं यद्रभागं सत्येन वेदिता तत
 स्तोस्ते दंघ्रं ते दीयावेन्न गतशनेः गुरुसीदुग्धशं कदागरं तैः संगोभूतेः। भाष्यं त्ववेति हस्तिविष्यलोकोक्तिर-

स्वैकैः वानरीशं कंठातोः शुण्डीः स्यादसंज्ञपः कर्पासमज्ञापासंखारोऽस्योमनयासह यक्योतगृहोत्तरक्षंपानोन्नतप
योधगः रतिमहाएगिनुसः मुहुस्तेसमंगंधं ग्रहे कः शो नै देवेः परितातुकां पंचयोमंगुम्य यवेनतः रक्तागोस्त
द्रवैमांछादिनैकैस्तपापुत्रं यथेष्टं भक्ष्ये मञ्जानका न्यस्कां मनोगत नान्वायाप्रिभिरुदितः काविनीकामम
ज्जनं रतिकार्मिनामदनतनोसः मुहुस्तेसमंगंधं क्रौंसलदलदेवः पावेमंवेपुनर्गंधैश्चोदुर्ध्विनिस्तियत्
तद्रवैर्महेश्चक्रः पुनर्गंधकर्मदेन प्रवृद्धोर्ध्वैकैकनुकाचक्याविरुध्य च दिनेकैकानुकापंचेत्तपकमुहुस्यमंवेत
वचमुंजीमितामुक्तासोपेमंनारुपः कर्कुरांजसमलेचमुशनीशकं गणमं गोभीरोगानंमंयेपयाधिमनुका
मुकः रतिमंनारुपासः परदहपदंभुद्रुपांरंगंधं तया मृतरहस्तैर्धैकैकं पंचैकं मन्तनामकं मृतरांरुंनुनि
क्षंमंवेयंवास्तुनिदिने रुक्षगजपुटपायादिनैकैतममुद्रुतः पिष्टुपंवायंतेः कृषीदृष्टिकांवरगर्हतिः अंग
मुद्रुगोखोदेमंद्रापाशानये रतिअनेगमुद्रुगो वरु सव्यग्यारितमभ्रकंकटफलकुछारदंगोधाप्रगम्योपावे

राम० ३१

रस्तोविज्ञारिमुणः। तोगाः हृत्क॥ ५॥ १॥ २॥ भाकं दशतावेर। अजमुदमापासिताधाम्यवेपथीना गवत्याकब
 रमदाजनीफलसंधं धर्माकर्क॥ १॥ २॥ ३॥ काभिक्तुं कृत्वा रक्षोवचकं वा मुद्योतपुनर्लवागजनकगाद्वाक्षसम
 वासके वौजमकैरिणात्मतामर्धमिदं चोत्तमं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं
 नसिताविचक्षणाजनेमेषां पिपिती कृतकं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं कर्मायुक्तं
 रोगास्तं भोष्यं यत्कामिनां रायावप्यकरः पुराति मुद्योतं स्फाभाद्वावेन स्फाभापुष्टिकः स्वपश्यकंगोहस्यामुस
 वीपयानकासस्वासमहातिसासमेनामैदाग्निमैदोयनः अष्टोत्तिग्राही प्रमेहनिर्व्युत्सव्याति सारयणुत निम्ना
 नेदकं रोविशेषकुरितावा बाविषण लोभुः ॥ १॥ २॥ ३॥ ध्वमेसर्वगामहर्षस्पर्शशुभाधानावसानास्तत्त्वम्योसंनिहंति म
 नुष्यन्ति तं कामेश्वराय स्मृतं तपोगां यत्सिति मरे तमत्वधिं पाया खण्डे नापग्रतः सर्वो विहितकारको निगिरिभूः
 श्रीनिम्ना नाथोदितः ॥ १॥ २॥ ३॥ दोनमदन्तो रेयास्य कर्कः त्रैलोक्यगना सोममैसेदायम्पद दृष्यदृष्टिकराणो रातः सहोपेयेने।

रति को भवेत्तु गोमोदकः रसेन सखाः अलिजेन सन्तु त्रिः सप्त गणिता संविमष्टी एय कतयोः क. इति के विषयान्ना स्युर्नैः ।
 सः पंचशतमुक्तः वक्ष्ये हि वः श्री हस्ते संपुक्ते वीर्यो निहृदिं कुरुते स्य नने । मासाश्च मशान् कुरुपाया संचययः पिवे
 मरिचमग्निशिखं । इति यं च शरीरस्य अत्युष्णं च प्रयो गि । त्वाहरे चरथं सगताः परमोत्तमं यत्पि त्वोदावधेयं । यारसधिकः प
 स्पृश्यात्प्येषोपगतेन सह योजयेत् । रं मिदं हृति भोगेन कुं डा वरिजिनो निर्यो हि जन्मनि कुर्यादिति लः । आ जन्म ल
 भूति वारस्य का कः । गृध्रस्य जात्येधकं कृष्णका सुधो वरा परसं निरका स्यः । आ दां पाणां संस्पर्शः यः कृपो दू स नि
 दकैः । वा व ज्ञान्म सहस्रगणिसंभवेदुः । त्वं पणितः । रतिरस्य मीधमे निर्यो यः रति श्रोतं परि त्वे द्यना यपु ने शाति ना य वि
 रचिते रसं जेती ते च । रसकथं ने न्न पथे द्यापः । द्वात्ताम्प्य निर्यं यना पं दे वे दे वे जगत्सति म । द्रिगं वे रत्रिने त्रे व जरा
 म् । सुविचाराने । अमृतं वशिष्ठं चैव शिवेनां । साप न् अमृतं विधि सुभुजः । अधि हं ननु तं हृद्यं रच नो तं दं से
 व्यं सर्वं तोगा न्ययये ॥ मृता अभस्ये द्योपा स मे कं वा वशराः यश्चा जे यो जये दं दे श्चे जीका रा मि ठ ता । असे

करोगा सतो अमृते विषव भवेत् । फलसिद्धे पारस्व तु वो जस्यो धो पथा कजे अस्त्रे करोगा सर्वे सिं अस्मा
 येन नक्षेत्री करोगा नक्षेत्री विषु मी द्रसा पने रति सा यन नित्य मः भस्म सते रिक्षा गंधे भुञ्जे क मावु ज द्वे वेः रु द्धा
 ल्य धु पृष्ठे पाया इत्य म धु सर्पिणो निं क्ता वा दे ज्ञा म्मुं हति गं धा म्तो सः त्रि पं च ग र ज्ञा ल्ता णा ण्जं वि च क्त
 ये तो तस्मिं त्रि पं च ग र ज्ञा ल्ता भवेन पत्त कं भ सये च्छा न ते चै म्मु ज्ञा र यः गंधा म् त र सा यने म्ते
 स ज्ञे स्या दं को हे म भस्म म कल्पयेत् । क्षीरा ज्ञ म धु नो मिश्र मा वै कं ता म्प्र वा ज्ञे क त्रि हे न्या स घट्ट कं च ज्ञा म् स्य वि
 नाश के वा कृ चो वृत्ती के वै कं धा जी फट्ट र सत्यु ने अ नु पा ने त्रि र ज्ञि ता म्प्रा हे सो र्मु मं द रः त्रि हे मं सु रोगा सा यनः
 अथा मु र्दि का मा रे शु र्मु स त व ज्ञ भ स्य स्त म भू क ता ण्य याः का ते रो हे मं मे हे मं ज्यो र्मु र्दे घट्ट स त्रा हे सर्वे तु मा
 रोगां ये क्त्वा म्मुं दे र त्र गो त्रि त्वा वि य सी च्छा वि गे रोगी म धु सं धं वैः त्र पं ये र्मु मं खा त गो लं क त त्र नि सि ये त
 ते ल्का न्ते च्छा दि त ह ध्या म्पे के भ धे र प चे त यो म पा म् स मु र्दे त्रि त्वा म्प्रा पु नः पु नः रु द्धा च १२ वै ब स्म च्छा मे व प आ

१३ ज.

श्रान्तमुद्धरेत् यवविंशिरसात्पात्तमीकं वासतेऽत्रैः प्रत्येषेन्मृच्छागुरिकांता विनिक्षिपेत् ण्डकांसे
तकावेवदत्ताहत्वाधमेदुह स्वदित्तागारयोगेनभूतोयमद्यवद्वयः मृषायां पिरयोजनसरसंहेमतायेत ततस्त्रि
यामके मर्द्धे मृगा मर्द्धेनेकतः अधुमषागताध्यातोहोमवोतवज्ज्वेत मृतसञ्जीवनी नम्रागुटिकावज्ज्वेत
ध्यागा वर्ये मांज्ज्वेत मृतसञ्जीवनी नम्रागुटिकावज्ज्वेत मृतसञ्जीवनी नम्रागुटिकावज्ज्वेत मृतसञ्जीवनी नम्रागुटिकावज्ज्वेत
हासिहृदिद्वैधं तस्यामुंस्तभनेवर्कपाहमाशमतेतुकेः रोजमृतेमजीवनीगुटिका नागवह्नीरतक्षोवेः म
म्रांश्चुद्वैधं ससाहेकोजिकैर्मर्द्धकायैकाजिकैस्ततः चतुर्निष्कप्रमाणं तु ग्रास्येत् स्याद्विज्ञानता विषकं
दगंतं कृत्वा विषेणावनिरोधयेत् ततः श्रुकां मासम्यगर्भं संप्राप्य सर्वेयतां संचनत्वा हयातेन सुममगुहभक्ति
कृतं संधाकाले बोलेदष्टात्वे बुटवारुत्तुपुनं तत्तन्मृच्छां तारपात्रैर्नेधत्तं संभवे सिद्धाविशस्येः पाञ्चतद
समासपिदगे संधामारभ्य मद्यसौपावत्सर्कदयो भवतः हमाज्ञागालकुंकोदमथानेवोसध्याति प्राज्ञरुस्याय

राम०
३३

गुरिं कंत्सोरभाहुरविनिश्चयेत ॥ न त शोरभुव्यातासमेन न म सयकारकं एतकांते मुखेधर्क्योगुटिकानो
धियोधिनो सीरं पीत्वा मेद्रा यो कामानुका न चित्तः शुवध्यागुटिकापीव जावहोर्पे न मुंचति मुखाहानीयते
हस्तेतदानीयेविमुंचोत इति वीर्ये रोधिनांगुटिका रान्द्रोपीरुतवेधनाय युन शान्तिनाथविनिश्चयसमेन
रितेनेसिखासायनगुटिकाकयं न म म स मोधः ॥ १० ॥ अथ यस्य दुरेणस्य प्राह न न मावेर तो हेनेन शिशा
रैवेरमध्यानेन मधिवांत दूकी हेवापग दूका श्रीष्म शरीरं वध्योतवका ॥ न भ्रेनासुखे संने व म हेवो ह आ
ने प्रमुटितेभीतेपीते मेधेन व अरे अत्रागी वेगग्राते चंगां न सं प्रशस्येते हेगामात्रा कुं बीतवर्जितो ह्येन
न भिषक प्रमाणाप्रथमेधेर्गुणानुवृद्धो भवेत्तत्कंगधकांयं वोगीरममर्द्धिते अनेनेदृष्टिदृश्या
नत्रामधविनाशन रसेदभजगीतुयोताध्याटिगीतामनेने ईषक एरसपुत्रे अनेनेन यनायते रतिनाप
नायनेमनेने ह्यससर्पेवसाशखेकृतकाफनम ॥ ११ ॥ असकृतववमधिगदधा नोदृशेन प्रदे अ म धुं शंखस

भागश्च त्वरित्वादेन मनःशित्वा मनःशित्वाधर्मं रवेमरिवाधे च विपत्त्यै कतिगतिमिहं तत्तु वंदे इति मत्त
 ना विपत्त्यं मधुना हंति त्वीश्वरं तत्तु इत्येतं अमृतं अया मागं शिफा घृष्टा मधुना सेधेन वा नाम पात्रे धृत्वा
 तेनैव इति पीयते मधुना दत्तैर्देवैः तव राहो ह्येगं हया जत्त राधेवैः शशभुजो भो धिये नृपुनैः सर्वैश्चिच्छर्त्तु नैः देवा व
 निः कृताश्च ह्युपायु क्राणानां शिनीपरा तु स्य मासिक सिंध्यं शिवाशं त्वमनः शित्वा श्रीकोटि धिये नंदम
 रिचं वेति च्छर्त्तु येन सेयो मधुना कुपां राध्या वंशारस रूपा वंशैरोगसोत्तिप्रं दत्ता वभु ऊहापरां शशनाभि वि
 श्रीनस्पमज्ञा पथ्या मनःशित्वा विपत्त्यै तोमरे वं कुंष्टं वं वा वंति सयांसं कं ऊर्गा श्रीरगा मं एष्य वंतिः कुपां जपवा
 अत्र ता हेरल्लमोत्रं संसृष्ट ज्ञेयैः कुर्यादया जने निमित्तं सोमं सृष्टिं वं को वं कल मवुदं रात्र्यं धं वा धि कं पुष्टं वंति
 द्वादपा जयेत ॥ रति च्छेदो दपा वंतिः भुदुनो गेते तस्य कं भुदुमं नैर्विनिस्सिपेता क्लृप्ता जनेन तपोत्तः यं सर्वमेकं राम०
 नंदं लीयेत दशमोसेन कं रं रं नक्षत्रं न च्छर्त्तु येन पयते एतद्यं जनेन त्रैमहात्म्यं जने इति नो अं जनाम् २४

त मुक्तामणिगतं लघुष्टवस्त्ववोषोदं दीपतं । अविरोचत दारिद्र्यं तां ता अपो हसि । ज्ञातो गगविनस्य
निनमवेति कदम्बन त्रिफलायाः कवायनमातनेन धावनात् अथैकेशं ज न का द्रिफला लो हवर्णे तु वा
रिगापेषयेत्समं दूयोस्तु येन तेन पं व न्मदुयिना संन नैलमुत्थेयुरसैः पावने लंबपावयेत तस्य मधभाग
गंतं भूमौ स्थिते मासात्समुदरे तां सप्तो हरेरपेष्टेष्टु क दत्त्वा अद्वैतीयं ह । निवीतस्मीभां ज्ञो स्यात्तत्ता लये त्रिफला ज
लेः नित्यमेव प्रकृतेः सप्तो हरे न भवेत् जावद्भावने सेंद हः कवा सुधं यं यमाः अ न्मन्त्रे का क मा दी पवी जा
निसकाः क ह्यति रास्तथा ॥ न त्रे ले ग्रा ह्येष्टे तत्र त्र्यं त्केशं ज न अधा म्प्रकोरः अकाशमो मत्वमासे स हव
रकुमुं प्रकृते नो व म्त्रं वं र्णो नो ह स भु त्रिफला फलमुत्तेने त्रिमभिः पं व युः कृत्वा लो हस्वभा गोरस्मिन्नित्य
निहिते स्यापेप्यामे के केशाः का सप्रकाशा भ्रमरकुं द निभा त न स रणा दे द मुक्ता अथ मुक्तां करा वा ह
वज्रि क्षीरेणा सप्तो हं सुखं तं भावयेत् अं ह तं मे लो त्रिफला के शो लः मुक्तास्य नीत्र शो सयः ॥ शीत श्रीं पं रिते वेद्यनाथ

पुत्रादिनाथविदितायोरसंभूतितेजनेत्राजेकेशोराजोनामकृष्णोऽप्ययः शृङ्गोर्ध्वस्तम्भनमाह कर्णरं
 कर्णस्तेननुबन्धुनिस्समधुमर्दधिलालियेतिङ्गकुर्वीद्यमंखिलरितेः ततः प्रक्षालयेत्तत्तिगेमिद्रामायभ्रविहेतुवी
 र्यस्तम्भः कोरमुंस्तेपोनागनेमोदितः अमृत्तुः करवीरजयलेपः यः करोतिभोगमरो वीर्यस्तम्भप्रकुहते
 कर्णोदीमुहेतुष्वपि अम्यमते सपद्यवीजशीतेपाभसितापद्यकारिणीदृष्ट्वा रंगाकुचंदेहमासेनकुहतेभ्र
 वं अम्यत्तुः मुद्रावर्णकषयेनपुनतेतेत्यमुपाधिते पतिनेयोवेनतस्याः स्मदृश्याननभवेतारतिस्तनदृष्टोकरतो
 हकत्तासस्यपुच्छप्रमुद्रिकामेतेतनुभिः दृष्ट्वा कनिष्ठपाध्याफोनरोवीर्ध्वनंमुर्वति अमृत्तुः मधुनापद्यरीजानि
 पिष्टुनाभिप्रलेपयेत्पावनिष्ठसमौलेपस्तावर्ध्वनंमुर्वति अमृत्तुः कर्णोर्ध्वनंमुर्वति अमृत्तुः मधुनापद्यरीजानि
 तेनलेपयेत्पावोदीशुर्ध्वनंमुर्वति पावप्रस्पृशते भूमिंतावत्पात्रात्रमंशयः अमृत्तुः स्पर्शलेपेनसमाहाप
 सस्यकृत्स्नीनवेष्टयेत्तदद्याउनेकतेकिंचिद्वृद्धोर्ध्वनंमुर्वति वक्रोऽस्मरंष्ट्रापादिसिताभ्यां समाहेत कर्णो

स्थानेषु सः खराट्त्वकीरिणी अमृच्च निशब्दं हि दुर्वर्त्तनभाविनेनाजस्रिणा पानागानप्रपुक्तं न पराभ्येताप
 तेनराणां रतिस्वरान्नकाराणां तित्यजोसुरपेभ्रूर्त्तक्रीडुष्वेनपाचिते शीतलेमधुनापुक्तं भुक्तं खारत्वनना
 ने पत्तानापाह उरानाभिस्तपोनीयोमधुनासहयेषयेत तेनेत्यपयेननाभिं बहुः घटि विमुच्यते रतिषादत्वे
 नाशने एकस्वमहाद्वीमाभ्यनोसभकारासः विपुनः त्रिभिसेपुक्तो मधुकरैरपारदैः जेतनलागदीकंदपि
 धूहसंप्रत्ययेयते नोत्पशन्नमोत्रेरादावस्योद्युतेयथा रतिहृद्योदावरात्मधुसंधं संपुक्तं पापावतमला
 न्विते एतद्विद्वं द्विगोरमादासीवकुहतेभ्रमं प्रकाशतरमाह कंकोटियेशशीसतः कुक्कुमेकनकं मधु स
 तेविप्रेनेपोरमादासीवकुहतेरतो रतिहृद्योदावरादावरात्मधुसंधं संपुक्तं पापावतमला
 छदितिविवाशितयासह शुभनसत्रसहोरस्यापि नमथुनिप्रव त्विपमाकुर्वे तिसिमेयत्रेमतत्रसेशयः रतिहृद्यो
 कषणां प्रभालेनभगेनिन्यह्लामतकवल्कलेः हृद्यपिकामिनीकामेवोदेवकुहतेरतिः अमृच्चोनेवीपत्रेवलो

ध्रुवं समभांगं प्रकल्पयत। भगवत्पञ्चपतप्रस्ताव्यभूताय धा अन्यमतेः मार्लोधफरकरीवोणे फूलजोधा
 २ करिआमदीनवमिते फोरसीक न नार इति संकोचं न हरितालवर्ण कस्तिकोत्पत्तसंनगरिणाप्रयत्नि
 पतितकेगानिचेणः कोचकमिदमभुतेकुहते इति लोमपत्तनं नैलोपकमलानि पिष्टान्द्रुवविरिणा दृन्ते
 ग्रहीतानि विद्याकुर्वन्ति येष्विन्ता अमस्यै कान्तिकेन जपापुष्पापिष्टपि वतिपागरा स्तौपुष्पेन धनसाधनेन व
 पुंसप्रभिरा अमस्यै धनसस्त्रिकापुष्पेगृह्णाकरितोत्पत्ता गर्भनिवारयेस्य एतदेव पादियोधिना अ
 मस्यै धर्षिते योनिं प्रेनुनिवकाष्टेन युक्तिः स्तमेतेरमेतयास्त्रोगर्भहृत्विद्विना इति वधाकरेण नागकेश
 खुष्पाणां बर्तते सपिष्ठासं योते ह्यौलभते पुत्रे तौ रग्धा अभोजनान् अन्यस्यै यो जनिना तुल्यस्य दुर्धसि
 अनिसपिष्ठासगर्भा नि कुर्वन्ति पानां रूक्षाभियस्त्रिया अमस्यै कुराकास्वंगधवाक कीटिष्टिय मलिका २
 केकाकुरुते गर्भं क्षीनाक्षीरणापेक्षिता पिप्यतोभ्रंगे वरचमरि वंके शरं तथा रुग्धेन स हपातये वधा ग भ्रंघरे भवे

ताऽन्यच्च पुष्पाद्युत्तलस्त्राणायामर्त्येष्टवृक्षमङ्कं हृत्वेतद्वनदग्ध्याभ्यामपि ताम्रोसवत्यासृते । इति वक्ष्या निबारां
एतत्संभयेतेगर्भकुत्वात्करमृत्तिका मधुक्तागीपयः किंवास्वित्तादिगिरिकर्तिका तिलाः सशर्कराः प्रयुक्ते
दनमधु न भादित्वा भस्मितावापयेत्तवयंतेनगर्भमंजसा अन्यच्च नुदंरुशिफाकाथपीतगर्भसुरसिजे इति
गर्भपातनिबारां मानुजुंगस्य मनेन मधुं कं मधुं संयुजं छेतेन मरह्यताद्ये सांवेनरी प्रसपते अन्यच्च नष्टावपरि
धिष्टेन कंदेन पण्डितयेपेत् । ताम्रभस्माश्चरित्तं प्रमेवतगर्भिका इति सुत्वप्रसवविधिः बालवैद्यं प्रवक्ष्यामिस्व
मासाद्वावर्त्तौ दिने । एतां द्रव्यद्वयोभांगं मंत्रततः गृह्यसुं प्रथमं दिवसे मासे वर्यगृह्णीति बालकं योगिनी मन्त्रि
कानामासर्वं सत्त्वभयापहृ कर्हि मर्त्तुं नरः कृपणको हीनस्वराभृशं अनिकास्तनपानेषु तपाप्रसक्तस्य
सर्गां १ दिनीये दिवसे मासे वर्यगृह्णीति बालकं यामिनीस्तनदाना मप्रथमं जनेयेत् नरं संकोचो हस्तपाद
नोरोगोक्षोः कुरेनतया मथपत्वं कृशं सुवतत प्रसक्तस्य वत्सरां वमि एजाचेक नैव्यातनतश्चरणो देवमुर्वति

2

